

JESUS CRISTO YEKARE MARCOS NÎMENUKA'PÎ

Anî'ya sîrîrî kaareta menuka'pî? Warayo' itese' Marcosya imenuka'pî. Tiaron pata Paapa maimu ya' mîîkîrî esatî to'ya João Marcos kai'ma. Mîîkîrî e'sa' pra awanî'pî Jesus naipontî'san kore'ta. Jesus yarakkîrî aasarî pra awanî'pî, tîîse innape ikupî'pîiya. Moropai Jesus yekare menuka'pîiya, mîrîrî ineta'pî tiaronkon piapai moropai tînepu'tî'pî nîrî imenuka'pîiya. Tiaronkon Jesus nenupa'san esenyaka'ma tanne, inkamoro pokonpe João Marcos wani'pî. Tiaronkon pemonkonyamî' esenumenka Pedroya tu'ke Jesus yekare ekaremekî'pî ipî'.

Î' pî' teeseurîmasen sîrîrî kaareta? Asakîrîronkon warayo'konya Jesus yekare menuka'pî. Î' kai'ma Jesus ko'mamî'pî tarî sîrîrî non po ekaremekî'pî to'ya. Tiaronya inî' panpî' menuka'pî Jesus yenupato' pî'. Tîîse Marcosya imenuka'pî Jesus nîkupî'pî pî'. Imenuka'pîiya pemonkonyamî'ya epu'to'pe, innape mararî pra meruntî ke Jesus wani' kai'ma. Moropai yaretî'ka pe ekaremekî'pîiya Jesus wîisa' to'ya pî'. Tîîse mararî imenuka'pîiya Jesus e'mî'sa'kato' pî'. Mîrîrî ye'nen tiaronkonya inî' panpî' menuka'pî ikîni'pî pî'. Tiaronkon teesenupasanon esenumenka yai pra 70 kono' esuwa'kasa' Jesus esenpoto' tîpo, sîrîrî kaareta menuka'pî Marcosya. Moropai imenuka'pîiya Judeuyamî' ton pe pra tîîse Judeuyamî' pepîn ton pe, Jesus nîkupî'pî tarî tîwanî yai epu'to'pe to'ya.

João Batistaya Itekare Ekaremekî
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; Jo 1.19-28)

1 ¹E'pîika'tînto' yekare, Jesus, Paapa nîmenka'pî pî' teeseurîmasen ekaremekîuya sîrîrî. Mîîkîrî Jesus Cristo wani' Paapa munmu pe. Sîrîrî warantî penaro' Paapa maimu ekareme'nenya imenuka'pî, Isaías nurî'tîya.

² Paapaya ta'pî: —A'kî, umaimu ekareme'nen yaipontîuya kupî sîrîrî arawîrî.

Mîîkîrîya aye'marî ton koneka kupî sîrîrî keren po.

MI 3.1

³ “Uyepotorîkon erepamî ye'marî ton konekatî.

To'sarî yarakkanmokati eerepanto'pe”,

taiya kupî sîrîrî —ta'pî Paapaya.

Is 40.3

Mírîrî warantî menuka'pî Isaiás nurî'tîya yawîrî Joãoya ta'pî pemonkonyamî' ekonekato'pe Jesus Cristo erepamî rawîrî. ⁴Isaiásya imenuka'pî yawîrî João iipî'pî keren pona. Arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî iipia. Tiaronkon yenpatakona'pîya moro. Paapa maimu ekaremekî'pîya. —Imakui'pî ankupî'pîkon pî' enpenatatî teesewankono'mai —ta'pîya. —Moropai irumakatî, imakui'pî ankupî'pîkon ku'to'pe Paapaya tîfwanmîra. Moropai esenpatakonatî —ta'pîya. ⁵Judéia pata poro tîko'mansenon wî'tî'pî João pia, tamî'nawîrî. Jerusalém ponkon wî'tî'pî nîrî. Imakui'pî tînkupî'pîkon ekaremekî'pî to'ya, moropai to' yenpatakona'pî Joãoya iren Jordão ka'. ⁶Mírîrî yai João pon wanî'pî camelo si'potî'pî pe. Moropai iworomî wanî'pî paaka pi'pî pe. Ito' wanî'pî kaira pe. Moropai wan wanî'pî iwuku pe. [Penaron Paapa maimu ekareme'nen Elias nurî'tî ko'mamî'pî warantî aako'mamî'pî. ⁷Itekare ekareme'pî'tî'pîya: —Uye'ma'pî pi' uyentainon iipî kupî sîrîrî —taapî'tî'pîya. —Ipîkku pe awanî ye'nen i'sa'sa' yewa yeuka'ya eserîke pra awanî, itarumai'pî pe wanî ye'nen. ⁸Uurîya ayenpatakonakon tuna ke. Tîise Mîlîkîrîya Morî Yekaton Wannî yarima kupî sîrîrî ayesa'kon pe aako'manto'pe, ayewankon ya' —ta'pî Joãoya.

Jesus Esenpatakona
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹Moropai Jesus iipî'pî Nazaré poi. Mîrîrî Nazaré wanî'pî Galiléia pata po tîwe'sen pe. João Batista pia aai'pî'pî. Moropai mîlîkîrî Joãoya Jesus yenpatakona'pî iren Jordão ka'. ¹⁰Tuna kapai teeseu'ka pe, ka' esettapuruka era'ma'pî Jesusya. Moropai Morî Yekaton Wannî autî era'ma'pîya tîpona, waku'kaimî warantî awautî era'ma'pîya. ¹¹Ka' po si'ma Paapa eseurîma'pî: —Amîrî unmu, uwakîri pu'kuru kure'ne apî' uurî atausinpa —ta'pîya.

Makuiya Jesus Maa Yonpa Imakui'pî Ya'
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹²Mírîrî tîpo Morî Yekaton Wannîya Jesus yarî'pî keren pona. ¹³Moro aako'mamî'pî asakî'ne pemonkon (40) wei kaisarî keren po. Kamoyamî' pata ya' awanî'pî. Imakui'pî kupî Jesusya emapu'tî yonpa'pî Makuiya, pemonkonyamî' yeka'nunkanenya teuren. Tîise ikupîya pra awanî'pî. Moropai iipiapai Makui wî'tî'pî. Mîrîrîya ka' poi inserîyamî' autî'pî iipia moropai ipîika'tî'pî to'ya.

Jesus Esenyaka'ma Pia'tî Galiléia Pata Po
(Mt 4.12-22; Lc 4.14,15; 5.1-11)

¹⁴João Batista yarakkamo me'po'pî iteyatonya. Mîrîrî tîpo Jesus wî'tî'pî Galiléia pata pona. Miarî morî Paapa yekare ekaremekî pinunpa'pîya. ¹⁵—Aminke pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' weiyu eseponî pi' man. Tîpemonkonoyamî' pîika'tîya kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

—Imakui'pî ankupî'pîkon pî' enpenatatî teesewankono'mai. Moropai irumakatî. Innape itekare ku'tî —ta'pîiya.

¹⁶Galiléia ku'pî rî'pîkîrî Jesus wîtî'pî. Tuutî pe Simão era'ma'pîiya, moropai itakon André yarakkîrî. Moro' yapi'to' tûya'nîkon yenunpîtî pî' to' wanî'pî, moro' yapisî pî', moro' yapi'nenan pe inkamoro wanî'pî mîîto'pe. ¹⁷—Aase'nîkon upîkîrî —ta'pî Jesusya to' pî'. —Moro'yamî' yapisî pî' eesenyaka'makon ko'mannîpî sîrîrî. Tarîpai ayenupauya'nîkon pemonkonyamî' maakonpa upemonkono pe —ta'pîiya. ¹⁸Teesemi'tapai moro' yapi'to' tûya'nîkon nîmî'pî to'ya. To' wîtî'pî Jesus pîkîrî.

¹⁹Inî' panpî' tuutîkon ye'ka pe, Zebedeu munkiyamî' era'ma'pîiya, Tiago moropai itakon João. Tikanaukon ya' to' wanî'pî moro' yapi'to' tûya'nîkon rumentannî'pîtî pî'. ²⁰Inkamoro yanno'pîiya. Tunkon Zebedeu nîmî'pî to'ya kanau ya' tîpoitîrîtonon pokonpe tîise, moropai Jesus pîkîrî to' wîtî'pî.

O'ma' Tîrika Jesusya

(Lc 4.31-37)

²¹To' erepamî'pî Cafarnaum cidaderî pona. Tonpakon Judeuyamî' erî'ka'to' weiyu yai, Jesus ewomî'pî to' epere'to' yewî' ta moropai tamî'nawîronkon yenupa'pîiya. ²²Kure'ne to' esenumenka'pî Jesusya tenupato'kon pî', maasa pra tînepu'tî pî' eeseurîma epu'tî'pî to'ya, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon warantî pra. ²³Mîrîrî yai o'ma' yarakkîrî tîwe'sen warayo' wanî'pî. Jesus era'ma tûya pe mîîkîrî entaime'pî.

²⁴—Jesus Nazaré poinon, î' ku'se aai'sa' sîrîrî anna pî'? —ta'pîiya. —Anna taruma'tîi aai'sa' sîrîrî? —ta'pîiya. —Ayepu'nen uurî. Amîrî morî, Paapa piapai iipî'pî. ²⁵Jesusya ta'pî ipî': —Moo e'kî, mîîkîrî warayo' yapai epa'kakî.

²⁶O'ma'ya warayo' perenperenma'pî. Aronne panpî' tîwentaimépîtî ye'ka pe, eepa'ka'pî mîîkîrî yapai. ²⁷Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esenumenka'pî kure'ne. Tîmurukun pe si'ma to' eseurîma'pî. —Î' taato'pe see awanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. —A'kî, uneta'pîkon pepîn pî' uyenupaiya'nîkon mîrîrî. Paapa meruntîri ke o'ma'kon yaipontîiya moropai yuuku to'ya —ta'pî to'ya.

²⁸Moropai pata kaisarî tamî'nawîronkon eseurîma'pî Jesus yekare pî'. Tamî'nawîrî Galiléia pata poro to' eseurîmato' eseta'pî.

Pedro Yawo'pî Yepî'tî Jesusya

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹Jesus epa'ka'pî epere'nîto' yewî' tapai moropai attî'pî Tiago, João pokonpe Simão yewî' ta. Itakon André yewî' pe nîrî awanî'pî. ³⁰Pri'ya pra Simão yawo'pî wanî'pî paran pî'. Jesus erepansa' pe, mîîkîrî pri'yawon pepîn ekaremekî'pî to'ya ipî'. ³¹Iipia Jesus wîtî'pî. Itenya pî' yapisî'pîiya. Moropai i'mî'sa'ka'pîiya. Eekomi'makapî'pî moropai to' yekkari ton koneka pia'tî'pîiya.

Pri'yawonkon Pepîn Yepi'ti Jesusya*(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)*

³²Ko'mamîiya wei ewomî tanne, pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya Jesus pia. O'ma'kon e'to'kon to' ya' enepî'pî to'ya nîrî. ³³Tamî'nawîronkon mororonkon epere'sa' wanî'pî mana'ta pia. ³⁴Moropai arinîkon pri'yawonkon pepîn yepi'ti'pîiya. Tu'kan paran pî' tîwe'sanon yepi'ti'pîiya. Moropai tu'kankon o'ma'kon yenpa'ka'pîiya. Inkamoro o'ma'konya Paapa narima'pî pe Jesus wanî epu'ti'pî. Tîise inkamoroya tekaremekî yu'se pra Jesus wanî'pî.

Jesus Asarî Galiléia Pata Poro*(Lc 4.42-44)*

³⁵Penane marî, pata erenmapî pra tîise, Jesus e'mî'sa'ka'pî, moropai attî'pî wîtîkon tapai keren pona. Miarî eepîrema'pî. ³⁶Tîwe'mî'sa'kakon pe, Simão moropai yarakkîronkonya Jesus yuwa'pî. ³⁷Eporî'pî to'ya moropai ta'pî to'ya ipî': —Ayuwa pî' tamî'nawîronkon man. ³⁸Ta'pî Jesusya: —Tiaron pata pona wîtînpai'nîkon, miarî nîrî itekare ekareme'to'peuya. Mîrîrî ku'se yi'nî pî' wai —ta'pîiya. Moropai to' wîtî'pî. ³⁹Galiléia poro Jesus wîtî'pî tamî'nawîrî. To' epere'to' yewî' tapî' itekare ekareme'pîti'pîiya moropai o'ma'kon yenpa'kapîti'pîiya.

Pri'yawon Pepîn Yepi'ti Jesusya*(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰Moropai ere' pokon warayo' wîtî'pî Jesus pia, paran pokon, leprosia itese'. Awe'sekunka'pî Jesus rawîrî. —Uyepi'tipai awanî ya, Uyepotorî, uyepi'tîkî —ta'pîiya Jesus pî'. ⁴¹Jesusya era'ma'pî tî'noko'pî pe. Tenya tîrî'pîiya ipona. —Inna, ayepi'tiuya —ta'pîiya ipî'.

⁴²Mîrîrî pe rî erekî' pe pra eena'pî. Eese'pî'ti'pî.

⁴³Meruntî ke Jesusya mîîkîrî panama'pî. ⁴⁴—Anî' pî' kîsekaremekîi —ta'pîiya. —Atîkî teepîremasanon pia ayera'mato'pe to'ya. Pena Moisés nurî'tiuya ta'pî: “Leprosia pokon esepi'tîsa' ya, asakî'ne mayayamî' tîriiya teepîremasanon pia, teese'pî'tîsa' ye'nen”, ta'pîiya. Mîrîrî warantî itîita, eese'pî'tîsa' ye'nen. Atîkî, ka'ne' panpî' —ta'pîiya. ⁴⁵Tîise mîîkîrî epa'ka'pî moropai tamî'nawîronkon pî' ekaremekî'pîiya. Mîrîrî pata pai Jesus ewomî pra eena'pî pemonkonyamî' pata ya' maasa pra arinîkon pemonkonyamî' iipî'pî iipia. Poro po aako'mamî'pî, tîise tamî'nawîron pata yapai arinîkon wîtî'pî iipia.

Itesa' Eke'nepamî'pî Warayo' Yepi'ti Jesusya*(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)*

2 ¹Pata poro taasarî tîpo, Cafarnaum pona Jesus enna'po'pî tewî' ta. Tewî' ta awanî eta'pî tamî'nawîronkonya. ²Arinîkon eperepî'pî iipia. To' pata'se' ton pra awanî'pî wîtî ta moropai mana'ta po. Miarî Paapa

maimu ekaremekî pî' Jesus wani'pî to' pî'. ³Mîrîrî tanne pemonkonyamî' erepamî'pî. Eke'nepamî'pî warayo' ene'sa' to'ya wani'pî Jesus pia. Tamî'nawîrî itesa' eke'nepansa' wani'pî. Asakîrîronkon warayo'konya mîîkîrî yarî'pî. ⁴Jesus pia mîîkîrî yarî to'ya yentai awani'pî. Mîrîrî ye'nen wîtî pona to' enuku'pî. Maasa pra se' kaisarî wîtî wani'pî, ineka'ta ton pra. Moropai yamîka'pî to'ya Jesus kaisarî. Moropai mîîkîrî pri'yawon pepîn yenu'tî'pî to'ya Jesus pia, mîrîrî a'ta yai, tette' ta tîise. ⁵Innape tîkupî to'ya epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya eke'nan pî':

—Mooyi, imakui'pî ankupî'pî rona pî' wai —ta'pîiya.

⁶Moisés nurî'tîya yenu'panto' pî' yenu'panenan ereutasa' wani'pî moro. Jesus maimu pî' to' esenumenka'pî tîwarîrî'nîkon. ⁷—Î' ton pe mîîkîrî eseurîma mîrîrî warantî? Anî'ya imakui'pî pe warayo' e'to' mo'ka pepîn, Paapa pe pra si'ma, tîise Paapaya neken imo'ka. Mîrîrî ye'nen Paapa pe awe'ku'sa' mîrîrî —kai'ma to' esenumenka'pî. ⁸Mîrîrî warantî to' esenumenka tîpî' epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen to' pî' ta'pîiya: —Î' ton pe mîrîrî warantî esenumenkakon mîrîrî ayewankon ya'? ^{9,10}Imakui'pî ankupî'pî rona pî' wai taa pî' wai mîserî pri'yawon pepîn pî'. Tîise innape iku'sau'ya epu'tîya'nîkon eserîke pra awanî. Mîrîrî ye'nen Uurîya, pemonkon pe ka' poi iipî'pîya anera'makon ton kupî sîrîrî. Meruntî ke wai imakui'pî ronato'peuya —ta'pî Jesusya. —Seru' pe pra eseurîma epu'tîkonpa, mîîkîrî pri'yawon pepîn yepî'tîuya. I'mî'sa'kauya, tette' yanmako'mato'peiya aasato'pe —ta'pî Jesusya.

¹¹Moropai Jesusya pri'yawon pepîn yeurîma'pî: —E'mî'sa'kakî. Ayette' yanmako'makî. Ayewî' ta enna'pokî —ta'pîiya. ¹²Moropai awe'mî'sa'ka'pî. Ka'ne' pe tette' yanmako'ma'pîiya moropai tamî'nawîronkonya tera'ma tanne, eepa'ka'pî. Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon esenumenka'pî kure'ne. —Morî pu'kuru, Paapa —ta'pî to'ya. —Mîrîrî ye'ka era'manenan pepîn anna —ta'pî to'ya.

Jesus Pemonkono Pe Levi Ena

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³Mîrîrî tîpo Jesus epa'ka'pî mîrîrî cidaderî yapai. Moropai attî'pî inî'rî Galiléia ku'pî ka'. Miarî arinîkon pemonkonyamî' wîtî'pî iipia. Moropai inkamoro yenu'pa pia'tî'pîiya. ¹⁴Taasarî ye'ka pe Alfeu munmu eporî'pîiya, itese' Levi. Tîniru yapi'nen pe awani'pî. Teesenyaka'mato' pata'se' ya' eereutasa' wani'pî. —Aase upîkîrî, ayenupato'peuya —ta'pî Jesusya ipî'.

Moropai attî'pî Jesus pîkîrî. ¹⁵Mîrîrî tîpo Levi yewî' ta Jesus entamo'ka tanne, arinîkon imposto ton tîniru yapi'nenan entamo'ka'pî ipokonpe moropai tînenupa'san pokonpe. Imakui'san pemonkonyamî' entamo'ka'pî nîrî to' pokonpe. Arinîke to' wani'pî Jesus pîkîrî itî'san. ¹⁶Moisés nurî'tîya yenu'panto' pî' yenu'panenan moropai fariseuyamî' wani'pî moro. Inkamoroya Jesus era'ma'pî. Imakui'san pemonkonyamî' moropai imposto yapi'nenan pokonpe awentamo'ka era'ma'pî to'ya. Mîrîrî pî' ta'pî to'ya

Jesus nenupa'san pî': —Î' ton pe mîîkîrî entamo'ka imposto yapi'nenan pokonpe, imakui'san pokonpe? 〔Morîkon pemonkonyamî' anna warainîkon entamo'ka pepîn imakui'san pokonpe. Imakui'pî kupîiya mîrîrî, —ta'pî to'ya. 17Mîrîrî taa to'ya eta'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya to' pî': —Pri'ya pu'kuru e'nî ya, uye'pî'tînenkon ton pemonkon yuwa pepîn. Tîise pri'ya pra e'nî ya, uye'pî'tînenkon ton pemonkon yuwa e'painon. Mîrîrî warantî morî pe tîwe'ku'sanon pemonkonyamî' yannoi uui'sa' pra wai. Tîise imakui'pî pe tîwe'ku'sanon pemonkonyamî' yannoi iipî'pî uurî. 〔Imakui'pî pe tîwanîkon epu'tî tîuya'nîkon ye'nen, tîpîika'tîto'kon ton yu'se to' wanî, —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma

Tekkarikon Tonpai Pra Fariseuyamî' Wanî Pî'

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18Judeuyamî' yeseru yairî Paapa yapurî ye'ka pe, ta're'kon tonpai pra João Batista pemonkonoyamî' wanî'pî. Tiaronkon wî'tî'pî Jesus pia moropai ta'pî to'ya ipî': —Ta're'kon tonpai pra João pemonkonoyamî' man, fariseuyamî' man nîrî mîrîrî warantî. Tîise apemonkonoyamî' wanî inkamoro warantî pra. Î' wanî' awanî ye'nen uyeserukon yairî pra to' wanî mîrîrî? —ta'pî to'ya.

19Ta'pî Jesusya to' pî': —Tîneta'san pokonpe tîwe'marimasen wanî tanne, ta're'kon tonpai pra ineta'san wanî pepîn. To' pokonpe tîwe'marimasen ko'mamî pîkîrî ta're'kon tonpai pra to' wanî pepîn. To' entamo'ka, moropai to' atausinpa. 20Uurî wanî tîwe'marimasen warantî, moropai unenupa'san wanî ineta'san warantî. Maasa umo'ka tiaronkonya kupî sîrîrî unenupa'san piapai. Mîrîrî yai unenupa'sanya ta're'kon yonpa pepîn teesewankono'makon ye'nen —ta'pîiya.

21—Ipoi'pî uponkon rumentannî'pî pepîn e'painon kamisa amenan ke. Irumentanî'pî ya, irumentanî'to' emo'ka ipoi. Amenan emo'ka ipoi'pî poi moropai inî' panpî' awe'karaka. 22Moropai amenan wo', mai' pe teenasen tîrî pepîn e'painon penaro' itense' ya', cabra pî'pî konekasa' penaro' ya' —ta'pîiya. —Maasa pra wo', mai' pe teenasen yannîpî, moropai awannî'sa' pe penaro' cabra pî'pî karakaiya, moropai wo' eti'kamo. Mîrîrî epu'tî'nîkon ye'nen, amenan wo' tîrî amenan itense' ya' —ta'pî Jesusya. 〔Mîrîrî ta'pîiya amenan esenupanto' pî' tenupaiya'nîkon epu'to'pe to'ya.〕

Jesus Eseurîma Erî'ka'nîto' Weiyyu Pî'

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23Mîrîrî tîpo erî'ka'nîto' weiyyu yai, Jesus asarî'pî trigo ye'kana' pî'. Tuutîkon ye'ka pe inenupa'sanya trigo pikka'pî. 24Mîrîrî kupî to'ya era'ma'pî fariseuyamî'ya. —A'kî, to' esenyaka'ma mîrîrî erî'ka'nîto' weiyyu yai. Trigo pikka' pî' to' man, erî'ka'nîto' weiyyu yai. Moisés nurî'tîya uyenupa'pîkon yawîrî pra to' wanî ye'nen, yairî pra to' wanî mîrîrî —ta'pî

to'ya. ^{25,26}Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Pena Judeuyamî' yepotorî rî'pî Davi nurî'tî wani'pî î' ton pra. Emi'ne awani'pî tîpokonpankon pokonpe. Abiatar wani'pî teepîremasanon yepotorî pe mîrîrî yai. Paapa maimu pe awe'menukasa' mîrîrî, to' nîkupî'pî. Paapa yewî' ta Davi ewomî'pî. ²⁷Moro awani'pî trigo puusa' teepîremasanon nîrî'pî Paapa pia. Paapaya taasa' wani'pî mîrîrî tîto'pe to'ya moropai aako'mamî tîpo, ya'to'pe to'ya. Tîise teepîremasanonya neken yaku taasa' Paapaya wani'pî. Tîise emi'ne tîwanî ye'nen, Daviya yaku'pî moropai itîrî'pîiya nîrî tîpokonpankon pia. Tîise mîrîrî pî' Paapa ekore'ma pra awani'pî. ²⁷Pemonkonyamî' koneka'pî Paapaya e'mai' pe. Mîrîrî tîpo erî'ka'nîto' weiyu ekaremekî'pîiya pemonkonyamî' ton pe to' pîika'tîpa kai'ma. Pemonkonyamî' konekaiya pra awani'pî erî'ka'nîto' weiyu yeseru pî' to' esekatonkato'pe. ²⁸Moropai uurî, ka' poi iipî'pî, uurî wani' erî'ka'nîto' weiyu yai tamî'nawîronkon nîkupî ton ekareme'nen pe —ta'pî Jesusya.

Apîta'pî Itenya Warayo' Yepî'tî Jesusya

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 ¹Inî'rî Jesus ewomî'pî epere'nîto' yewî' ta. Moro awani'pî warayo' apîta'pî itenya. ²Tiaronkon esenumenka'pî Jesus pî'. Erî'ka'nîto' weiyu yai mîîkîrî yepî'tî Jesusya anepu'pai to' wani'pî, imakui'pî konekaiya taakonpa kai'ma. ³—Asî'kî uupia —ta'pî Jesusya apîta'pî itenya pî'. —E'mî'sa'kakî tamî'nawîronkonya ayera'mato'pe.

⁴Tamî'nawîronkon ekaranmapo'pî Jesusya: —Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî, î' kupîuya e'painon erî'ka'nîto' weiyu yai? Morî kupîuya ya, morî pe awanî? Imakui'pî kupîuya ya, morî pe awanî? Anî' pîika'tîuya ya aasa'manta namai, morî pe awanî? Anî' rî wîuya ya, morî pe awanî? O'non ye'ka pe eporî pî' naatî? Ka'tî upî' —ta'pîiya.

Tîise moo to' wani'pî, yuuku to'ya pra. ⁵Teekore'masa' ye'ka pe, Jesus esenumenka'pî tamî'nawîronkon pî'. Eekore'ma'pî maasa pra mîrîrî pri'yawon pepîn sa'nama to'ya pra awanî ye'nen. —Ayenya kainunkî —ta'pîiya apîta'pî itenya pî'. Tenya kainumî'pî warayo'ya moropai eesepî'tîsa' wani'pî. ⁶Mîrîrî tîpo fariseuyamî' epa'ka'pî epere'nîto' yewî' tapai. Moropai Herodes pemonkonoyamî' pokonpe to' eseurîma'pî Jesus pî', iwîkonpa kai'ma.

Tiaronkon Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî Jesusya

⁷Moropai Jesus wîtî'pî tîpemonkonoyamî' pokonpe iku'pî ena pona. Arinîkon Galiléia ponkon wîtî'pî nîrî. ⁸Moropai Judéia ponkon, Jerusalém ponkon, Iduméia ponkon, Jordão ratai ponkon, Tiro moropai Sidom poro tîko'mansenon wîtî'pî arinîke Jesus wenairî. Pri'yawonkon pepîn yepî'tîpî'tî'pîiya yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen to' wîtî'pî. ^{9,10}Arinîkon pri'yawonkon pepîn yepî'tîsai'ya wani'pî. Tamî'nawîronkon pri'yawonkon pepînya iwoima'tî'pî kîrîppe yapîkonpa, teesepî'tîkonpa

kai'ma. Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Kanaú ene'tî, ya' enu'to'pe. Pemonkonyamî'ya uwoima'tî pî' man kîrîppe. Arinîke to' man —ta'pîiya. ¹¹Moropai imariwa'ka'pankon moropai maawariyamî' poitîrîtononya Jesus era'masa' tîuya'nîkon ye'nen, to' esenunpî'tî'pî iipia, tentai'nîkon Jesus wanî epu'tî tîuya'nîkon ye'nen. Aronne panpî' taapî'tî'pî to'ya: —Amîrî Paapa munmu —ta'pî to'ya.

¹²Moropai Jesusya to' yaipontî'pî. —Uurî kîsekareme'tî —ta'pîiya to' pî'.

Tîpemonkono Ton Warayo'kon Mo'ka Jesusya

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³Moropai Jesus epa'ka'pî wî' kîrîkon kore'ta pî'. Itu'se tîwe'to'kon pemonkonyamî' yanno me'po'pîiya. Moropai iipia to' wî'tî'pî. ¹⁴Moropai asakî'ne pu' pona tîmo'tai pemonkonyamî' mo'ka'pîiya tarakkîrî to' e'to'pe to' yenupapa kai'ma, to' yarimapa kai'ma itekare ekareme'se. ¹⁵To' meruntîri ton tîrî'pîiya, imariwa'yamî' moropai maawariyamî' yarimato'pe to'ya pemonkonyamî' piapai. ¹⁶Simão mo'ka'pî Jesusya moropai ese'tî'pîiya Pedro pe. ¹⁷Tiago, Zebedeu munmu, mo'ka'pîiya takon João yarakkîrî. Inkamoro ese'tî'pîiya Boanerges pe. Wara'napi warainokon taato' mîrîrî Boanerges. ¹⁸André, Filipe, Bartolomeu, Mateus, Tomé, Alfeu munmu itese' Tiago, Tadeu, moropai Simão teepîsen Zelote taato', inkamoro mo'ka'pîiya tamî'nawîrî. ¹⁹Moropai Judas Iscariotes mo'ka'pîiya nîrî. Mannî' Jesus yapisîton iteyatonon pia itîrîpa. Moropai mîrîrî tîpo, Jesus emikku'pî tewî' ta.

Jesus Eseurîma Makui Yeseru Pî'

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰Mîrîrî warantî inkamoro mo'ka'pîiya tînaipontîkon ton pe. Moropai inî'rî arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî Jesus pia. To' pî' Jesus esenyaka'ma'pî, to' yenupa pî'. Mîrîrî ye'nen Jesus moropai inenupa'san entamo'ka yentai awanî'pî. ²¹Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon pe, Jesus yonpayamî'ya ta'pî:

—Ayawî' pe eena tu'kasa' man. A'kî, awentamo'ka pra awanî era'matî —ta'pî to'ya. Era'mai to' wî'tî'pî. ²²Moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' yenupatonkon Jerusalém poi iipî'san eseurîma'pî. —Maawariyamî' yepotorî poitîrî pe Jesus wanî mîrîrî, Belzebu poitîrî pe. (Makui mîîkîrî Belzebu) Maawariyamî' yepotorî meruntîri ke maawariyamî' yaipontîiya mîrîrî, Makui meruntîri ke —ta'pî to'ya.

²³Moropai Jesusya to' yanno'pî tîîpia. Morî panton ke to' yenupa'pîiya.

—Makuiya maawariyamî' yarima pepîn pemonkonyamî' piapai, imaimu pe imakui'pî kupî to'ya mîito'pe. ²⁴Tiwinan pata ya' tîîko'mansenon esiyu'pîti ya, to' ko'mamî pepîn. To' epantaka. ²⁵Moropai tiwinan wîttî ta tîîko'mansenon esiyu'pîti ya, to' ko'mamî pepîn. To' epantaka. ²⁶Mîrîrî warantî Makuiya tîpoitîrîtonon yarima ya pemonkonyamî' yapai, tîîwarîrî

eesiyu'pîtî e'painon moropai aako'mamî pepîn, awe'tî'ka e'painon. ²⁷Tîise meruntî yewî' ta ewonpai ama'ye' wanî ya itemanne yama'runpai, e'mai' pe meruntî ke tîwe'sen yaironpîtîiya kapuya ke. Mîrîrî tîpo yama'runpaiya e'painon. „Makui yentainon nekenya maawariyamî' yarima.»

²⁸Tamî'nawîron imakui'pî pemonkonyamî' nîkupî'pî moropai imakui'pî pe to' eseurîma'pî Paapa winîkîi kupî Paapaya tîwanmîra. ²⁹Tîise Morî Yekaton Wannî pî' imakui'pî pe teeseurîmasen wanî ya, inkupî'pî kupî Paapaya pepîn tîwanmîra. Ipatîkarî imakui'pî pe awanî Paapa pî' —ta'pî Jesusya.

³⁰Mîrîrî ta'pî Jesusya, yairî pra tîpî' to' eseurîma ye'nen. Makuiya iku'sa' meruntî ke maawariyamî' yarimato'peiya, imariwa' yarimato'peiya, taasa' to'ya wanî'pî ipî'. Morî Yekaton Wannîya ikupî'pî meruntî ke, tîise mîrîrî kupî to'ya pra awanî'pî innape.

Jesus Yuwa Itonpayamî'ya

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹Mîrîrî tîpo Jesus yan moropai ita'mi'san erepamî'pî. Poro po si'ma yanno me'po'pî to'ya. ³²Arinîkon pemonkonyamî' ereutasa' wanî'pî iipia. —A'kî, asan moropai aya'mi'san man poro po. Ayanno pî' to' man —ta'pî to'ya ipî'. ³³Mîrîrî pî', ta'pî Jesusya: —Î' ye'ka kin pemonkonyamî' pî', maama' moropai mooyi tauya? ³⁴Tîîpia ereuta'san pî' eesenumenka'pî. —Tiaronkon tarî to' man. Inkamoro pî' maama' moropai mooyi tauya e'painon. ³⁵Maasa pra itu'se Paapa e'to' ku'nen wanî ya, uyonpa pe awanî. Mîîkîrî pî', mooyi moropai ma'non moropai maama' tauya e'painon —ta'pî Jesusya.

Warayo' Tînmîri Pînnen

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 ¹Tiaron pensa inî'rî Jesusya pemonkonyamî' yenupa'pî. Iku'pî ena po arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî iipia. Arinîke to' wanî ye'nen, Jesus asara'tî'pî tuna katawon kanau ya' moropai eereuta'pî. Pemonkonyamî' wanî'pî a'mun po, tamî'nawîrî. ²Inkamoro yenupa'pîiya morî panton ekaremekî ye'ka pe. Ta'pîiya to' pî': ³—A'kî, warayo' wîtî'pî tînmîri pînze. ⁴Tînmîri ya' tînpîmî pîmî'pîiya isorokai'ma. Mîrîrî inpîmî yonpa ena'pî e'ma ta. Toronyamî' iipî'pî moropai yenno'ma'pî to'ya. ⁵Moro nîrî inmîri ya', tî' parappa pon non mararon pona, tiaron inpîmî yonpa ena'pî. Mararî non wanî'pî. Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe aaro'ta'pî. ⁶Tîise wei a'nasa' pe awa'pi'ta'pî. Kure'ne ikara wîtîto' ton pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen awa'pi'ta'pî. ⁷Moropai tiaron inpîmî yonpa ena'pî mî'nî ta. Mîrîrî kore'ta aaro'ta'pî. Tîise mî'nî ye'ya itaruma'tî'pî. Mîrîrî ye'nen eepeta pra awanî'pî. ⁸Moropai tiaron inpîmî yonpa ena'pî morî non pona. Mîrîrî aro'ta'pî, kure'ne eena'pî, moropai eepeta'pî. Tiaron epeta'pî, tîise mararî iteperu wanî'pî. Tiaron epeta'pî moropai tu'ke panpî' iteperu

wanî'pî. Tiaron epeta'pî mararî pra, tu'ke iteperu wanî'pî —ta'pîiya.
 9Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Anepu'painon wanî ya, etakî —ta'pîiya.

Î' Ankapai Mîrîrî Panton Wanî Ekaremekî Jesusya
(Mt 13.10-23; Lc 8.9-15)

10Mîrîrî tîpo pemonkonyamî' wîtî'pî. Tîise asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon Jesus nenupa'san e'nîmî'pî. Tiaronkon e'nîmî'pî to' pokonpe. Mîrîrî yai inkamoroya Jesus ekaranmapo'pî. —Î' taa yu'se awanî sîrîrî morî panton ke anna pî'? —ta'pî to'ya. 11—Ekaremekîuya apî'nîkon —ta'pî Jesusya. —Tiaronkon nepu'tî pepîn epu'tîya'nîkon kupî sîrîrî. Î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî kupî sîrîrî ekaremekîuya sîrîrî. Tiaronkonya epu'tî pepîn, tepotorîkon pe Paapa kupî to'ya pra awanî ye'nen. Unekaremekî eta to'ya panton pe, tîise epu'tî to'ya pepîn. 12Mîrîrî pî' Paapa maimu ekareme'nen Isaías nurî'tî eseurîma'pî pena. Isaíasya ta'pî:

“Eta to'ya moropai era'ma to'ya,
 tîise î' pe awanî epu'tî to'ya pepîn.
 Mîrîrî ye'nen imakui'pî winîpai to' era'tî pepîn.
 Imakui'pî to' nîkupî'pî kupî Paapaya pepîn tîwanmîra,”

Is 6.9,10

ta'pî Isaías nurî'tîya.

13Unekaremekî'pî tînmîri pînnen pantoni epu'tîya'nîkon pra awanî ya, tiaron unekaremekî epu'tîya'nîkon eserîke pra awanî nîrî —ta'pî Jesusya. 14—Ipapoi'ma tînmîri pînnen warayo' warantî, ekareme'nenya itekare ekaremekî pata kaisarî. 15E'ma ta ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya, tîise ka'ne' pe Makui wîtî moropai itekare, to' neta'pî mo'kaiya, inî'rî to' enpenata namai ipî'. 16Moropai tî' pon non pona ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta tîuya'nîkon pe yapisî to'ya. Mararî pra to' atausinpa. 17Tîise sa'me yapisî to'ya pra awanî tewankon ya'. Mîrîrî ye'nen mararî rî to' ko'mamî mîrîrî. Itekare wenai to' e'taruma'tîsa' ya, ka'ne' pe irumaka to'ya. Tiaronkonya to' taruma'tîsa' ya, itekare rumaka to'ya. 18Mî'nî ye'ka kore'ta ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya, 19tîise to' yewan wanî sîrîrî pata po tînkonekakon pî' pu'kuru. Moropai kure'ne pu'kuru temannekon yapurî to'ya. Moropai inî' panpî' temannekon ton yu'se to' wanî. Mîrîrî ye'kaya itekare taruma'tî. Moropai mîrîrî wenai eepeta pepîn. 20Moropai yanunsa' non pona ena'san warantî tiaronkon wanî. Itekare eta to'ya moropai yapisî to'ya. Mararî tiaron inpîmî yonpa epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî, tîise mararî. Tu'ke panpî' tiaron epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî kure'ne panpî'. Mararî pra tiaron epeta'pî warantî, tiaronkonya Paapa maimu kupî mararî pra —ta'pî Jesusya.

Uweiyukon Pí' Jesus Eseuríma
(Lc 8.16-18)

²¹ Tiaron morí panton ekaremekí'pí Jesusya: —Uweiyukon enepí pepín wari'sa' yo'koi itíto'pe —ta'píiya. —Itírí pepín nírí we'nanníto' yaponse' yo'koi, tíise enepí itaponse' pona itíto'pe. ²² Sírírí í' rí esenonsa' ya, mírírí esera'ma tiaron pensa. Mírírí warantí morí panton unekaremekí epu'tí tiaronkonya pepín sírírí. Tíise tiaron pensa epu'tí to'ya. ²³ Anepu'pai awaníkon ya, moo si'ma etatí —ta'pí Jesusya. ²⁴ —Morí pe etatí —ta'píiya to' pí'. —Etaya'níkon kaisarí iní' panpí' Paapa maimu epu'tíya'níkon. Moropai etanenanya iní' panpí' epu'tí. ²⁵ Umaimu anepu'painon waní ya, Paapaya itírí iní' panpí' epu'to'peiya. Tíise anepu'painon pepín waní ya, epu'tíiya pepín. Maasa pra tínetapí kupíiya tíwanmíra.

Unpímikon Ton Yena'pí Pí' Jesus Eseuríma

²⁶ Iní'rí morí panton ekaremekí'pí Jesusya. Í' kai'ma awaní pe man tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí ya epu'to'pe to'ya. See warantí ta'píiya: —Warayo'ya tekkari yena'pí pímí'pí ipapoi'ma kawai yena'pí pímí warantí. Moropai eemikku'pí tewí' ta. ²⁷ Teseru ta ewaron ya' iwe'napítí'pí moropai wei epa'ka tanne, aapakapítí'pí. Mírírí tanne, inpímí'pí aro'ta moropai aarenta. Tííwarírí aaro'ta'pí non yapai, aareta'pí. ²⁸ Moropai aarenta'pí. Moropai eepeta'pí. ²⁹ Mírírí típo ya'tí'píiya ya'títo' weiyu eseposa' ye'nen. Tíise í' waní' awaní ye'nen tñpímí'pí aro'ta epu'tíiya pra awaní'pí. Í' waní' awaní ye'nen eepeta epu'tíiya pra awaní. Mírírí warantí tiaronkonya Paapa yapisí tepotoríkon pe, itekare eta tíuya'níkon ye'nen. Tíise o'non ye'ka pe Paapa esenyaka'ma epu'tí to'ya pepín, —ta'pí Jesusya.

Mostarda Ye' Pí' Jesus Eseuríma
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ —Tiaron morí panton ekaremekí'pí sírírí, í' kai'ma awaní pe man tamí'nawíronkon esa' pe Paapa iipí ya epu'tíkonpa —ta'pí Jesusya. —See warantí ariníkon pemonkonyamí' yepotorí pe Paapa waní pe man —ta'píiya. ³¹ —Mostarda ye' ta'sen yare ena'pí waní tamí'nawíron ena'pí ma're simonkokon pe itena'pí. ³² Tíise mírírí ena'pí pínsa', moropai aarenta, moropai kure'ne eena tamí'nawíron parí' yentai. Mararí pra aapantatapítí. Toronyamí'ya taponse'kon ton koneka iporo i'ní' ya. E'mai' pe si'mírikkí pe itena'pí waní'pí, tíise maasa kure'ne ite' ena'pí. Mírírí warantí mararonkonya Paapa yapisí'pí sírírí tepotoríkon pe. Tíise maasa ariníkonya yapisí kupí sírírí —ta'pí Jesusya.

³³ Mírírí warantí morí panton ke itekare ekaremekí'píiya to' pí'. Ekaremekí'píiya epu'tí to'ya kaisarí. ³⁴ Pantón pe pra to' yeurímaiya pra awaní'pí. Tíise tñpemonkonoyamí' yarakkírí neken tíwaní yay, tñnekaremekí'pí ekareme' tu'ka'píiya to' pí'.

A'situn Tî'napannîpî Jesusya*(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)*

³⁵Mîrîrî ko'mamîiya yai, ta'pîiya tîpemonkonoyamî' pî': —Iyarî'nîkon. Kuru'nî'nîkon —ta'pîiya. ³⁶Aasîrî kanau ya' awanî'pî. Tamî'nawîronkon nîmî'pî to'ya moropai Jesus yarî'pî inenupa'sanya. Moropai tiaronkon wî'tî'pî tîkanaukon ya' ipîkîrî. ³⁷Mîrîrî iku'pî nuurukkutî to'ya tanne, kure'nan a'situn iipî'pî tiwinarî. Sipa sipa pe tuna wanî'pî. Tuna ewomî'pî kanau ya. Kanau yannîpî yonpa'pî tunaya. ³⁸Mîrîrî tanne, Jesus we'nasa' wanî'pî kanau maikko ya'. Tî'mî ye'pî ya'santîsai'ya wanî'pî. Moropai mîîkîrî yenpaka'pî to'ya: —Apakakî —ta'pî to'ya. —Î' ton pe sa'mantan tanne, awetun mîrîrî î' kupîya pra? Apakakî. ³⁹Mîrîrîya Jesus paka'pî moropai a'situn tî'napannîpî'pîiya tîmeruntîri ke. A'situn pî' ta'pîiya: —Tî'napankî. Tuna pî' ta'pîiya: —Tî'napankî. Tuna nîrî tî'napannîpî'pîiya tîmeruntîri ke. Se' kaisarî tuna eena'pî. ⁴⁰Mîrîrî tîpo ta'pîiya to' pî': —Î' ton pe eesi'nî'pî'tîkon? Innape ukupîya'nîkon pra awanîkon mîrîrî, aapia'nîkon pu'kuru wanî tanne —ta'pîiya. ⁴¹Mîrîrî mararî pra to' esenumenka'pî ipî'. Tîmurukun pe si'ma to' eseurîma'pî ipî': —Î' ye'ka Mîîkîrî pemonkon? A'situn tî'napannî'nen tîmeruntîri ke moropai tuna tî'napannî'nen nîrî tîmeruntîri ke. O'non ye'ka pe renamo awanî? —ta'pî to'ya.

O'ma'kon Tîrîka Jesusya*(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)*

5 ¹To' erepamî'pî iku'pî ratai pona. Gerasenoyamî' pata pona to' erepamî'pî. ²Kanau yapai Jesus eseu'ka pe, uuruwai kore'tapai warayo' iipî'pî iipia. O'ma' ewonsa' wanî'pî mîîkîrî warayo' ya'. ³Uuruwai kore'ta tîîko'mansen pe mîîkîrî wanî'pî, tî' ta, e'pîyamî' kore'ta tîîko'mansen. ⁴Tu'ke ite'ka yewa'tîpî'tî'pî to'ya sa'man ferro ke itenya pî' moropai i'pu pî'. Tîise yewa'tî to'ya kaisarî tewa'tîto' ya'tîpî'tî'pîiya tiwinarî. Anî'ya yewa'tî yentai awanî'pî. ⁵Awentaimepî'tî'pî ewaron kaisarî moropai wei kaisarî uuruwai kore'ta si'ma. Aako'manto'pe rî awanî'pî. Awe'pa'tîpî'tî'pî nîrî tî' ke.

⁶Aminke si'ma Jesus era'ma tîuya pe, eeka'tumî'pî iipia moropai awe'sekunka'pî irawîrî. Tamî'nawîronkon yentainon mîserî, kai'ma eesenumenka'pî Jesus pî'. ^{7,8}Jesusya ta'pî ipî': —Mîîkîrî yapai epa'katî, o'ma'kon —ta'pîiya. Meruntî ke warayo' entaime'pî. —Jesus amîrî ka' po tîîko'mansen munmu. Amîrî Paapa munmu. Î' ku'se aai'sa' uyarakkîrî? Ayeka'nunkauya sîrîrî. Paapaya eta tanne, ataruma'tîuya pepîn ka'kî upî' —ta'pîiya. ⁹Moropai Jesusya mîîkîrî ekaranmapo'pî. —Anî' ayese'? —ta'pîiya. —Uyese' tu'kan, maasa pra arinîkon anna —ta'pîiya. ¹⁰Mararî pra Jesus yeka'nunka'pî o'ma'ya. —Anna kîsaipontîi tiaron pata pona —taapî'tî'pî to'ya.

¹¹ Aminke pra ikîrî po arinîkon porcoyamî' wanî'pî tekkarikon ena'nenan. ¹²O'ma'konya Jesus yeka'nunka'pî. —Anna yaipontîkî porcoyamî' kore'ta anna ewonto'pe to' ya' —ta'pî to'ya. ¹³—Atîtî, moriya —ta'pî Jesusya. O'ma'kon epa'ka'pî mîîkîrî warayo' yapai moropai porcoyamî' ya' to' ewomî'pî. Moropai porcoyamî' eka'tumî'pî ikîrî poi tuna kata. Moropai to' e'soroka'pî tuna ka' moropai to' anarî'pî. Arinîke to' wanî'pî, 2.000 kaisarî.

¹⁴Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon yai, porcoyamî' era'manenana wîtî'pî. Tînera'ma'pîkon ekaremekî'pî to'ya tamî'nawîronkon pî', cidade ponkon pî' moropai poroponkon pî'. Mîrîrî ya pemonkonyamî' wîtî'pî o'non ye'ka pe awanî era'mai. ¹⁵Moropai Jesus pia to' erepamî'pî. Mîîkîrî warayo' o'ma'kon yenpî' eporî'pî to'ya. Eereutasa' wanî'pî, tîpon ke ayawî' pe pra. Mîîkîrî arinîkon o'ma'kon wanî'pî ya' eporî'pî to'ya mîrîrî. Mîrîrî pî' to' esenumenka'pî. Moropai eranne' pe to' ena'pî. ¹⁶Moropai o'non ye'ka pe eena'pî ekaremekî'pî era'ma tîponkonya, porcoyamî' yekare moropai warayo' o'ma'kon yenpî' yekare ekaremekî'pî to'ya. ¹⁷Moropai Jesus yeka'nunka'pî tamî'nawîronkonya attîto'pe tîpatakona yapai.

¹⁸Kanau ya' Jesus asara'tî tanne, mîîkîrî warayo' o'ma'kon yenpî' wîtî'pî iipia. —Uurî nîrî, itîîpai wai apîkîrî —ta'pîiya. ¹⁹—Kaane —ta'pî Jesusya. —Ayewî' ta enna'pokî ayonpayamî' pia. Paapa nîkupî'pî apî' ekareme'ta. Tî'noko'pî pe uyera'ma'pîiya ka'ta —ta'pî Jesusya ipî'. ²⁰Mîîkîrî wîtî'pî. Jesus nîkupî'pî tîpî' ekaremekî' pinunpa'pîiya Decápolis poro. Moropai tamî'nawîronkon esenumenka'pî ipî'.

Jairo Yekare

(Mt 9.18-19; Lc 8.40-42)

²¹Moropai inî'rî Jesus enna'po'pî iku'pî ratai pona kanau ya. Eerepansa' tanne, arinîkon pemonkonyamî' eperepî'pî iipia. Iku'pî ena po Jesus wanî'pî. ²²Judeuyamî' epere'to' yewî' era'manenana wîtî'pî Jesus pia, itese' Jairo. Jesus era'ma tîuya pe, mîîkîrî Jairo esenumî'pî non pona, Jesus rawîrî moropai yeka'nunka'pîiya. ²³—Aase, uyewî' ta uyensi sa'manta pe man —ta'pî Jairoya Jesus pî'. —Aase uyewî' ta ayenya tîrîpa ipona eesepî'tîto'pe aasa'manta namai —ta'pîiya. ²⁴Mîrîrî ye'nen Jesus wîtî'pî ipîkîrî. Arinîkon pemonkonyamî' wîtî'pî to' pokonpe. Jesus woima'tî'pî to'ya. Yatunnuku'pî to'ya.

Mîn Kannen Wîri' Yepi'tî Jesusya

(Mt 9.20-22; Lc 8.43-48)

²⁵Arinîkon kore'ta wîri' wanî'pî pri'yawon pepîn, mîn kannen. Asakî'ne pu' pona tîmo'tai kono' kaisarî aako'mansa' wanî'pî pri'ya pra. ²⁶Arinîkon ne'ne'kon yepi'tîtonkon wanî'pî yepi'tî yu'se. Tîise yepi'tî to'ya pra awanî'pî. Yepi'tî to'ya tanne inî' panpî' ne'ne' eena tu'ka'pî. Inkamoro ye'matîuya ke temanne tî'ka'pîiya wanî'pî tamî'nawîrî. Tîise eesepî'tî pra

awanî'pî. Inî' panpî' pri'ya pra eena'pî. ^{27,28}Jesus yekare etasa' mîkîrî wîri'ya wani'pî. Mîrîrî ye'nen mîkîrî wîri' esenumenka'pî Jesus pon ye'pi pî' yapîsau'ya ya esepi'tî e'painon kai'ma, wîri' esenumenka'pî. Jesus poi winî aapî'pî moropai ipon ye'pi pî' yapî'pîiya. ²⁹Mîrîrî pe rî mîn asa'tî'pî, yapîiya pe, moropai eesepi'tîsa' epu'tî'pî mîkîrî wîri'ya.

³⁰Tîmeruntîri ke tiaron yepi'tîsa' tîuya epu'tî'pî Jesusya. Mîrîrî pe rî eera'tî'pî arinîkon kore'ta. —Anî'ya uyapî pî' nai upon pî'? —ta'pîiya. ³¹—Arinîkon pemonkonyamî' kore'ta si'ma, anî'ya upon pî' uyapî pî' nai taaya. Pakko pe awanî mîrîrî —ta'pî Jesus pemonkonoyamî'ya ipî'. ³²Tîise tîwainokon pî' Jesus esenumenka'pî anî'ya ikupî'pî epu'tîpa kai'ma. ³³Teesepi'tîsa' epu'tî tîuya ye'nen, mîkîrî wîri' esi'nîpî'pî. Moropai tîwe'kîkî'ma ye'ka pe attî'pî Jesus pia. Eesenumî'pî non pona irawîrî. Moropai tekare ekaremekî'pîiya Jesus pî' tamî'nawîrî. ³⁴—Ma'non, innape ukupîya ye'nen eesepi'tîsa' mîrîrî —ta'pî Jesusya mîkîrî wîri' pî'. —Tîwanmîra atîkî. Inî'rî ayeparanya ayeporî pepîn —ta'pîiya.

Jairo Yensi Yepi'tî Jesusya
(Mt 9.23-26; Lc 8.49-56)

³⁵Jesus eseurîma tanne, tiaronkon warayo'kon erepamî'pî epere'nîto' yewî' era'manen, Jairo yewî' tapai'nîkon. —Ayensi sa'mantan pî' man. Inî' uyenupanenkon kîsarîi —ta'pî to'ya. ³⁶—To' eseurîmato' tîpînamai pra —ta'pî Jesusya epere'nîto' era'manen pî'. —Kesi'nîpîi. Innape neken uku'kî. Kîsewankono'mai —ta'pîiya.

³⁷Pedro, moropai Tiago, moropai Tiago yakon João, inkamoro neken wîtî tarakkîrî tîrî'pî Jesusya. Tiaronkon wîtî tîrîiya pra awanî'pî. ³⁸Epere'nîto' yewî' era'manen yewî' ta teerepansa' pe, arinîkon pemonkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Tiaronkon karau moropai tiaronkon entaimepîti eta'pîiya. ³⁹Wîttî ta teewonsa' pe, ta'pîiya to' pî': —Î' ton pe aronne awentaimepîtikon mîrîrî? —ta'pîiya to' pî'. —Moropai akaraukon mîrîrî? Ma'non sa'mantasa' pra man. Iwe'nasa' mîrîrî —ta'pîiya. ⁴⁰Moropai to' siira'pî Jesus pî' mîrîrî taiya ye'nen.

Tîise poro pona to' yenpa'ka'pîiya. Moropai eewomî'pî isa'manta'pî pia itun moropai isan, moropai eseurîwî'nankon tînenupa'san pokonpe eewomî'pî. ⁴¹Mîkîrî isa'manta'pî yenza yapîsî'pîiya. —Tarita kumi —ta'pîiya ipî' tîmaimu ta. Ma'non, e'mî'sa'kakî, taato' mîrîrî umaimukon ta. ⁴²Mîrîrî pe rî wîri' e'mî'sa'ka'pî moropai aasarî'pî. Asakî'ne pu' pona tîmo'tai kaisarî ikono po awanî'pî. Kure'ne tamî'nawîronkon esenumenka'pî eesepi'tîsa' pî'. ⁴³Jesusya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Anî' pî' unkupî'pî kîsekareme'tî —ta'pîiya. Moropai wîri' yun, isan pî' ta'pîiya: —Ma'non yekkari ton antîtî —ta'pîiya.

Jesus Enna'po Nazaré Pona

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 ¹Moropai Jesus wítí'pí mîrîrî pata pai tînenupa'san pokonpe. Tîpata ya eerepamî'pí to' pokonpe. ²Erî'ka'nîto' weiyu yai tamî'nawîronkon yenupa pia'tí'pîiya epere'nîto' yewî' ta. Eta tûya'nîkon pe arinîkon esenumenka'pí kure'ne ipí': —O'non pata mîrîrî ye'ka esenumenkanto' ku'nen pe tîwanîpa epu'nen eporîiya? O'non ye'ka pe epu'nen pe eena'pí? Anî' winîpai tîmeruntîri ton eporîiya anî'ya ikupí eserîkan pepîn konekapa? —ta'pí to'ya. ³—Mîîkîrî manni' wítí konekanen, Maria more, innape nai? —ta'pí to'ya. —Tiago, moropai José, moropai Judas, moropai Simão rui mîîkîrî. Tarî iwîrisitonon man —ta'pí to'ya. Moropai Jesus yu'se pra to' ena'pí. Yapurî to'ya pra awanî'pí. ⁴Jesusya to' yeurîma'pí: —Tamî'nawîron pata ya Paapa maimu ekareme'nen yapurî to'ya. Tîise ipata ya yapurî to'ya pepîn. Itonpayamî'ya yapurî pepîn. Itewî' tawonkonya yapurî pepîn —ta'pîiya. ⁵Anî'ya ikoneka eserîkan pepîn tu'kan konekaiya yentai awanî'pí tîpata ya. Pri'yawonkon pepîn pona tenya tîrî'pîiya, arinîkon pepîn, moropai to' yepi'tí'pîiya. ⁶Kure'ne Jesus esenumenka'pí inkamoro pí', innape tîkupî to'ya pra awanî ye'nen.

Moropai aasarî'pí tiaronkon pata yapí' to' yenupa'pîiya mîrîrî rî pata poro to' yenupa'pîiya.

Tînenupa'san Yarima Jesusya

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷Asakî'ne pu' pona tîîmo'tai'nîkon yanno'pí Jesusya tîpia. To' yaipontí'pîiya pata kaisarî to' wítîto'pe asakî'ne'ne. Moropai to' meruntîri ton tîrî'pîiya meruntî ke o'ma'kon maawariyamî' yenpa'kato'pe to'ya. ⁸To' yaipontí'pîiya: —Attîkon pe î' rî kîsatî. Ame'sipukon neken maatîi. Aya're'kon ton kîsatî. Asakunikon kîsatî. Atînirurîkon ton kîsatî. ⁹A'sa'sakon yeka'maya'nîkon moropai aponkon tiwin, apî'nîkon asakî'ne pra. ¹⁰Pemonkonyamî' pata ya eerepansa'kon ya, eewomîkon to' yewî' ta. Moropai moro pu'kuru mako'mantîi, mîrîrî pata pai attîkon pîkîrî —ta'pí Jesusya to' pí'. ¹¹—Tiaron pata po ayapisîkon to'ya pra awanî ya, moropai amaimukon anetapai pra to' wanî ya, mîrîrî pata pai matîtîi. Moropai attîkon pe a'pukon pí' non atapi'sa', mîrîrî mîsorokatîi eepa'kakon pe. Mîrîrî kupîya'nîkon ya, Paapa maimu yu'se pra to' wanî ye'nen Paapaya to' taruma'tî pe man ekaremekîya'nîkon mîrîrî —ta'pîiya.

¹²Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tí'pí. Inkamoroya itekare ekaremekî'pí to' pí': —Ayeserukon winîpai enpenatatî teesewankono'mai era'tîtî —ta'pí to'ya tamî'nawîronkon pí'. ¹³Moropai tu'kankon o'ma'kon yenpa'ka'pí to'ya. Pri'yawonkon pepîn pu'pai karapaima'pí to'ya. To' yepi'tí'pí to'ya.

João Batista Wîi Me'po Herodesya
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴Tamî'nawîrî Jesus nîkupî'pî yekare eta'pî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî yai pata esa' Herodesya eta'pî nîrî. Tiaronkonya taapîti'pî: —João Batista nurî'tî e'mî'sa'ka'pî man isa'manta'san kore'tapai. Mîrîrî ye'nen anî'ya ikupî eserîkan pepîn kupîiya mîrîrî —taapîti'pî to'ya. ¹⁵Moropai tiaronkonya ta'pî: —Elias nurî'tî mîîkîrî. Moropai tiaronkonya ta'pî: —Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' warainon mîîkîrî.

¹⁶Tîise itekare eta tîuya pe Herodesya ta'pî: —João mîîkîrî, uni'mîrîkîti'pî ipu'pai. Tîise awe'mî'sa'kasa' mîrîrî tîisa'manta tîpo, isa'manta'san kore'ta pai —ta'pîiya.

¹⁷Maasa pra mîîkîrî rî Herodesya João yarakkamo me'po'pî tîuya ye'nen atarakkannîto' yewî' ta. Mîrîrî kupî'pî Herodesya maasa pra takon Filipe no'pî Herodias yarakkîrî awanî pî' João eseurîmasa' ye'nen. ¹⁸Taapîti'pî Joãoya ipî': —Ayakon no'pî yarakkîrî awanî Paapa nekaremekî'pî unkupîkon ton pe yairî pra. Imakui'pî ku'sa'ya mîrîrî —taapîti'pîiya. ¹⁹Mîrîrî wenai Herodes no'pî Herodias ekore'ma'pî ipî'. Moropai João Batista anwîpai awanî'pî. —João Batista wîi me'pokî —ta'pîiya Herodes pî'. ²⁰—Kaane —ta'pîiya. Mîrîrî ta'pîiya maasa pra morî pe Paapa maimu yawîron pe João wanî epu'tî tîuya ye'nen. Moropai inama'pîiya. João maimu eta tîuya pe aataka'ma'pî. Mîîwîni tîise tîwakîri pe eta'pîiya.

²¹Mîrîrî tanne, tîîko'mamî tîpo, Herodias esenumenka'pî taseru koneka pî'. Moropai Herodesya entamo'kanto' koneka'pî teesenpo'pî weiyu yai. Tîpoitîrîtonon eta'pîiya entamo'kai. Surarayamî' yepotorîtonon eta'pîiya. Moropai ipîkkukon tîniru esanon Galiléia ponkon eta'pîiya nîrî entamo'kai. ²²Herodias more wîri' ewomî'pî to' kore'ta imanunse. Moropai imananu'pî. Herodes wakîri pe awanî'pî. Herodes neta'san wakîri pe nîrî awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Herodesya ta'pî wîri' pî': —Î' rî yu'se awanî ya, esa'kî upî' moropai anesatî'pî tîrîuya —ta'pî Herodesya. ²³—Paapaya uyera'ma pî' man. Ayenku'tîuya pepîn sîrîrî. Î' rî esatîya ya itîrîuya. Itu'se awanî ya, upata tîrîuya arakkita pîkîrî —ta'pîiya wîri' pî'.

²⁴Moropai wîri' epa'ka'pî. Tîsan pia attî'pî, Herodias pia. —Î' esatîuya yu'se awanî mîrîrî? —ta'pîiya tîsan pî'. —João Batista pu'paraikkî'to'peiya ka'kî ipî' —ta'pî Herodiasya tînre pî'. ²⁵Teesemi'tapai mîîkîrî wîti'pî Herodes pia esa'se: —João Batista pu'paraikkîti'ya'nîkon yu'se wai. Sunpa pona ipu'pai'pî enepîya'nîkon yu'se wai uupia era'mato'peuya —ta'pî wîri'ya Herodes pî'.

²⁶Mîrîrî pî' Herodes esewankono'ma'pî kure'ne. Itîrîuya taasa' tîuya pî' moropai mîrîrî etasa' tîneta'sanya pî' eesewankono'ma'pî. Mîrîrî ye'nen wîri' pî' ani'nînmapai pra awanî'pî. ²⁷Moropai ka'ne' pe Herodesya surara yaipontî'pî: —Atîkî. João pu'pai era'mata —ta'pîiya. Surara wîti'pî. Atarakkannîto' ta João pu'paraikkîti'pîiya. ²⁸João pu'pai'pî

yarí'pî suraraya sunpa pona moropai itîrî'pîiya wîri' pia. Mîîkîrîya yarí'pî tîsan pia. ²⁹Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe João nenupa'san wîtî'pî itesa'rî'pî era'mai. Moropai yu'na'tî'pî to'ya.

Arinîkon Yekkari'ti Jesusya, 5,000 Kaisaronkon

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

³⁰Jesus naipontî'san enna'po'pî iipia. Tamî'nawîron tînkupî'pîkon moropai pemonkonyamî' yenupa'pî tîuya'nîkon ekaremekî'pî to'ya Jesus pî'. ³¹Arinîkon pemonkonyamî' erepanpî'tî'pî to' pia Jesus era'mapî'se. Jesus moropai inenupa'san entamo'ka eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Aase'kon see upokonpe keren pona erî'ka'se'nîkon —ta'pîiya.

³²Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon piapai to' wîtî'pî kanau ya' keren pona, Jesus moropai inenupa'san. ³³Tîîse arinîkonya to' wîtî era'ma'pî. Jesus nenupa'san pe to' epu'tî'pî to'ya. Itîipai nîrî to' wanî'pî. Tîpatakon yapai to' esemî'tîpa'pî tuutîkonpa. Inkamoro wîtî'pî a'mun poro teeka'tunse keren pona. Jesus moropai inenupa'san rawîrî to' erepamî'pî. ³⁴Kanau yapai teeseu'ka pe, mararonkon pepîn pemonkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Carneiroyamî' itesa' pînon ataka'ma'san warantî to' era'ma'pîiya. Mîrîrî ye'nen to' sa'nama'pîiya. Tu'kan pî' to' yenupa pia'tî'pîiya.

³⁵Pata ko'mamî pe, Jesus nenupa'san, ipemonkonoyamî' wîtî'pî iipia. —Keren po e'nî tanne, pata ko'mannî pî' man. ³⁶Tamî'nawîronkon yaipontîkî cidade pona, moropai poro po tîiko'mansenon pia ta're'kon ton yennato'pe to'ya —ta'pî to'ya.

³⁷Tîîse to' maimu yuuku'pî Jesusya: —Amîrî'nîkonya neken to' ya're' ton tîrî sîrîrî. —O'non ye'ka pe? —ta'pî Jesus nenupa'sanya. —Trigo puusa' yenna annaya yu'se awanî mîrîrî mararî pra tîniru ke, tu'ke kapoi kaisarî esenyaka'manto' yepe' yentai awanî. Mîrîrî warantî to' yekkari'ti annaya yu'se awanî. Tîîse tîniru ton pra man —ta'pî to'ya. ³⁸—Î' warapo pāo moro nai aapia'nîkon? Maasa era'matantî —ta'pî Jesusya. Era'mai to' wîtî'pî. Ekaremekî'pî to'ya Jesus pî': —Pāo moro man mia'taikin neken moropai moro'yamî' asakî'ne —ta'pî to'ya.

^{39,40}Mîrîrî tîpo Jesusya pemonkonyamî' pantakapî'tî'pî tîponarî'ne, tiaronkon 50 kaisarî'ne, tiaronkon 100 kaisarî'ne. To' yaipontî'pîiya parî' pona to' ereutato'pe. ⁴¹Mia'taikinan pāo moropai asakî'nankon moro'yamî' yapisi'pîiya tenya'. Moropai ka' ekaya tenu tanunse ipîrema'pîiya. Moropai trigo puusa' pirikkapî'tî'pîiya. Mîrîrî tîrî'pîiya tîpemonkonoyamî' pia. Inkamoroya itîrî'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pia. Moro'yamî' waikapî'tî'pîiya nîrî pemonkonyamî' kaisarî. ⁴²Tamî'nawîronkon entamo'ka'pî mîrîrî pî' teese'pî'tîkon pîkîrî. ⁴³Trigo puusa' yonparî'pî moropai moro'yamî' yonparî'pî e'nîmîsa' yara'tî'pî to'ya waikîra'pî ya'. Asakî'ne pu' pona tîimo'tai waikîra'pî kaisarî itonparî'pî awanî'pî. ⁴⁴Jesus nîtîrî'pî pî' entamo'ka'san warayo'kon wanî'pî 5.000 kaisarî.

Jesus Asarî Tuna Poro
(Mt 14.22-33; Jo 6.15-21)

⁴⁵Teesemi'tapai Jesusya tînenupa'san yaipontî'pî kanau ya to' asara'tîto'pe, tîrawîrî to' wîtîto'pe iratai pona, Betsaida pona. —Attîkon tanne pemonkonyamî' yarimauya to' emi'to'pe —ta'pîiya to' pî'. Jesus nenupa'san ese'ma'tî'pî. Mîrîrî tîpo Jesusya ta'pî e'nîmî'san pî': —Ayewî'kon ta atîtî see. Morî pe enna'potî. Uurî nîrî, uutî sîrîrî —ta'pîiya. ⁴⁶Teesekaremekî tîpo, Jesus wîtî'pî wî' more'pî pona epîremai tiwinsarî.

⁴⁷Pata ewaronpamî tanne, Jesus nenupa'san wanî'pî iku'pî yarakkita kanau ya' moropai mîîkîrî wanî'pî tiwinsarî a'mun po. ⁴⁸Mîrîrî yai meruntî a'situn ponaya kanau yawonkon wîtî'pî. Tîmoronkon tepu'se to' e'kura' era'ma'pî Jesusya. Kariwana etun tanne attî'pî to' pia tuna poro tî'si po. To' yuwa'ka yonpa'pîiya. ⁴⁹Tîise aai'pî era'ma'pî inenupa'sanya. Tî'si po tuna poro aai'pî era'ma tîuya'nîkon pe, o'ma' mîîkîrî kai'ma to' esenumenka'pî ipî'. Mîrîrî pî' to' esi'nîpî'pî. To' entaimepî'tî'pî. ⁵⁰To' esi'nîpî era'ma tîuya pe, ka'ne' pe Jesus eseurîma'pî to' yarakkîrî: —Meruntî ke e'tî, teesi'nî'se pra, maasa pra uurî Jesus —ta'pîiya to' pî'. ⁵¹Moropai Jesus asara'tî'pî to' kanaurî ya'. Mîrîrî pe rî a'situn atî'napamî'pî. Mîrîrî pî' ta'pî inenupa'sanya: —Î' ye'ka see mîîkîrî pemonkon, mîrîrî ye'ka a'situn tî'napannî'nen? ⁵²Jesus meruntîrî era'ma'pî to'ya trigo puusa' pirikkaiya yai. Mîîwîni tîise iipia Paapa meruntîrî wanî epu'tî to'ya pra awanî'pî, pakko pe tîwanîkon ye'nen. Maasa pra ipî' to' esenumenka pra awanî'pî, anî' pe awanî epu'tî to'ya pra awanî'pî.

Genesaré Ponkon Yepi'tî Jesusya
(Mt 14.34-36)

⁵³Iku'pî ratai pona teerepansa'kon pe to' eseu'ka'pî Genesaré pata pona. Mîrîrî iku'pî ka tîkanaukon yewa'tî'pî to'ya. ⁵⁴Moropai kanau yapai to' eseu'ka pe Genesaré ponkon pemonkonyamî'ya Jesus epu'tî'pî. ⁵⁵Teeka'tunse to' wîtî'pî iipia, Jesus erepansa' yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen. O'non pata Mîîkîrî wanî etasa' tîuya'nîkon ya, mîîkîrî pia pri'yawonkon pepîn yarî'pî to'ya to' yepi'tîto'peiya kai'ma. ⁵⁶Moropai o'non pata Jesus erepansa' pia, si'mîrikkî cidade pona, kure'nan cidade pona, cidade po pra tîîko'mansenon pia, moro pu'kuru pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya iipia, erepanto' pata'se' ya'. Moropai Jesus yeka'nunka'pî to'ya ipon ye'pi yapîkonpa kai'ma. Moropai yapîtîponkon esepi'tî'pî.

Jesus Eseurîma Judeuyamî' Yeseru Pî'
(Mt 15.1-9)

7 ¹Fariseuyamî' epere'sa' wanî'pî Jesus pia Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon kore'ta. Inkamoro Moisés nurî'tîya yenupato'

pî' yenupatonkon ii'sa' wanî'pî Jerusalém poi. ²⁻⁴Fariseuyamî'ya tenyakon rona tu'ke ite'ka tiwin ite'ka tîise. Mîrîrî tîpo ta're'kon enapî to'ya. Tamî'nawîronkon Judeuyamî' yeseru pe awanî. Tîtamokonya tîpanama'pîkon yawîrî to' wanî mîrîrî. E'repanto' pata'se' yapai teemi'se tîwe'ronakon pra awanî ya, ta're'kon enapî fariseuyamî'ya pepîn. Mîrîrî warantî nîrî tesarukon yawîrî tu'ke ite'ka copo ronapîti to'ya, îinî ronapîti to'ya, pisa ronapîti to'ya.

Moropai Jesus nenupa'sanya ta're'kon enapî era'ma'pî to'ya. Tîise fariseuyamî'ya tenyakon rona manni' warantî tenyakon rona to'ya pra awanî'pî. ⁵Mîrîrî ye'nen fariseuyamî' moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya ta'pî Jesus pî': —Î' ton pe see utamokonya uyenupa'pîkon yairî pra apemonkonoyamî' wanî mîrîrî? Î' ton pe tenyakon rona tîuya'nîkon rawîrî ta're'kon enapî to'ya? ⁶Jesusya ta'pî: —Yairî pu'kuru Paapa maimu ekareme'nen Isaiás nurî'tî eseurîma'pî apî'nîkon pena. Paapa yapurînen pe pra si'ma Paapa yapurînenan patakaya'nîkon eserîke pra naatîi seru' pe. Sîrîrî Isaiás nurî'tî maimu rî'pî inmenuka'pî:

“Morî pe eseurîmakoi'kon insanan pemonkonyamî' upî”, taa Paapaya.

“Tîise aminke to' yewan wanî mîrîrî.

⁷Î' pe pra rî uyapurî to'ya mîrîrî.

Penaro'konya tîpanama'pîkon yawîrî tonpakon yenupa to'ya, uurîya tîpanama'pîkon pe tîku'se” taa Paapaya.

Is 29.13

Mîrîrî Isaiás maimu rî'pî —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁸—Paapaya upanama'pîkon unkupîkon ton pe mîrîrî rumakasa'ya'nîkon. Tîise atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon, irumakaya'nîkon pata pe pra. ⁹Paapaya upanama'pîkon rumakasa'ya'nîkon atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkonpa kai'ma. Epu'nen pe awanîkon kai'ma eesenku'tîkon mîrîrî —ta'pî Jesusya. ¹⁰—Moisés nurî'tîya ta'pî:

“Ayunkon, moropai asankon yapurîti. Imakui'pî pe anî' eseurîma ya tîyun winîkîi, moropai tîsan winîkîi, mîîkîrî mîwîtîi,”

Êx 20.12, Êx 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

ta'pîiya —ta'pî Jesusya.

¹¹—Mîrîrî ye'ka pe pra amîrî'nîkon eseurîma mîrîrî. Amîrî'nîkonya taa: “Uyunkon, moropai usankon pia untîrîkon ton unmo'ka'pîkon tîrî e'painon Paapa pia. Corbā mîrîrî. Paapa pia neken untîrî ton sîrîrî taato' mîrîrî corbā”. ¹²Mîrîrî warantî taa ye'ka pe, amîrî'nîkonya taa: “Uyunkon moropai usankon pîika'tî pra wanî ya, î' wani' pra awanî Paapa pî”. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon yenupaya'nîkon seru' pe —ta'pî Jesusya. ¹³—Atamokonya apanama'pîkon yawîrî awanîkon ye'nen Paapa

maimu piinamaya'nîkon pra awanî. Tamî'nawîronkon panamaya'nîkon ayaserukon yawîrî neken to' ko'manto'pe kai'ma. Tu'ke ayaserukon poi'pî moro awanî mîrîrî ye'ka —ta'pî Jesusya fariseuyamî' pî'.

Jesus Eseurîma Imakui'pî Uyaserukon Pî'

(Mt 15.10-20)

¹⁴Moropai inî'rî Jesusya tamî'nawîronkon yanno'pî tîîpia. —Umaimu etatî moropai epu'tiya'nîkon yuwatî —ta'pîiya. ¹⁵—Paapa pia imakui'pî pe e'nî pepîn uya're'kon unenno'makon wenai. Tîîse imakui'pî pe e'nî uyewankon ya tîîko'mansen imakui'pî wenai. ¹⁶Anetapainon wanî ya, etakî, moropai epu'kî —ta'pîiya.

¹⁷Poru po tîwe'sanon piapai Jesus ewomî'pî wîtî ta. Mîîkîrî ekaranmapo'pî inenupa'sanya: —Î' pî' eeseurîma manni'? —ta'pî to'ya ipî'. ¹⁸—Amîrî'nîkonya nîrî epu'tî pra awanîkon mîrîrî? —ta'pî Jesusya. —Uya're'kon unenno'makonya ukupîkon pepîn imakui'pî pe. ¹⁹Maasa pra uyewankon ya eewomî pepîn. Uro'takon ya' neken eewomî moropai mîrîrî tîpo iwekannîpî. Tamî'nawîron entamo'kanto' wanî morî pe. Tamî'nawîron entamo'kanto' pî' entamo'kan e'painon —ta'pî Jesusya.

²⁰—Imakui'pî uyewankon ya' tîîko'mansen wanî imakui'pî pe. ²¹Uyewankon ya' tîîko'mansen imakui'pî wenai imakui'pî pî' esenumenkan, tamî'nawîronkon wîrî'sanyamî', warayo'kon poro wîtîn, ama'ye' pe e'nî, tiaron wîî, ²²moropai tiaron no'pî, tiaron niyo yarakkîrî e'nî, moropai tiaron yemanne yu'se e'nî, imakui'pî kupî, tiaronkon yenku'tî, nura pe e'nî, kinmuwan, imakui'pî pe tiaron pî' eseurîman, moropai mîî pe e'nî, eranne' pe pra e'nî imakui'pî pî'. ²³Tamî'nawîrî imakui'pî pe e'nî maasa pra imakui'pî ko'mamî ye'nen uyewankon ya'. Mîrîrî wenai imakui'pî kupî pî' ko'mannî —ta'pî Jesusya tînenupa'san pî'.

O'ma' Tîrîka Jesusya Judeupa' Pepîn More Yapai

(Mt 15.21-28)

²⁴Mîrîrî tîpo Jesus ese'ma'tî'pî. Tiro pata poro moropai Sidom pata poro attî'pî. Tîîko'manto' yewî' ton eporî'pîiya. Moro tîwanî epu'tî anî'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'ka pe tîîse epu'tî'pî tiaronkonya. ^{25,26}Moropai wîrî' wanî'pî moro. Mîîkîrî wanî'pî Judeupa' pe pra, Siro-fencia pon mîîkîrî. Imaimu wanî'pî grego pe. Inre wanî'pî wîrî'. O'ma' ewonsa' wanî'pî mîîkîrî more ya'. Mîrîrî ye'nen Jesus erepansa' eta tîuya pe, attî'pî iipia. Moropai Jesus puu pia eesenumî'pî, yeka'nunka'pîiya. Ta'pîiya Jesus pî': —O'ma' yenpa'kakî unre yapai.

²⁷Moropai Jesusya ta'pî: —Kaane. E'mai' pe upemonkonoyamî' piika'tîuya, Judeuyamî'. Amîrî Judeu pepîn. Arinmaraka pia more ya're' tîrî ya, yairî pra awanî. Mîrîrî warantî tamî'nawîron Judeuyamî' piika'tîuya pra tîîse, amîrî piika'tîuya ya, Judeu pe pra awanî tanne, yairî pra awanî —ta'pî Jesusya. Judeuyamî'ya Judeu pepîn esatî'pî arinmaraka pe tewanmakon pe to' kupî tîuya'nîkon ye'nen.」

²⁸Tîise wîri'ya ta'pî: —Innape man, piipi'. „Arinmaraka taa Judeuyamî'ya upî', seru' pepîn.„ Mîrîrî ye'ka pe tîise moreyamî' ya're' ya'punu'pî e'soroka enapî arinmarakayamî'ya itaponse' yo'koi si'ma. Mîrîrî warantî arinmarakayamî' e'pîika'tî manni' warantî, upîika'tîkî sa'ne —ta'pîiya.

²⁹Jesusya ta'pî ipî': —Innape ukupîya epu'tî pî' wai, mîrîrî taa pî' nai epu'nen pe. Ayewî' ta enna'pokî. O'ma' wîtîn pî' man anre piapai —ta'pîiya. ³⁰Moropai mîîkîrî emikku'pî tewî' ta. Tînre eporî'pîiya tette' ta. O'ma' wîtî'pî wani'pî.

Imaimu Pîn Pana'tî'pan Yepi'tî Jesusya

³¹Moropai Jesus enna'po'pî Tiro pata pai. Tuutî pe Sidom pata pona attî'pî, moropai Decápolis pata poro. Eerepamî'pî Galiléia ku'pî ka.

³²Miarî tiaronkon pemonkonyamî'ya imaimu pîn moropai pana'tî'pan warayo' yarî'pî Jesus pia. Jesus yeka'nunka'pî to'ya: —Ayenya tîîkî ipona eese'pî'tîto'pe —ta'pî to'ya. ³³Arinîkon pemonkonyamî' piapai Jesusya mîîkîrî mo'ka'pî tiwinsarî. Tenya ye'peru tîrî'pî Jesusya mîîkîrî pana ya'. Tetaku ma'pîiya tenya pona. Moropai mîrîrî ke inu yapî'pîiya. ³⁴Moropai tî'noko'pî pe era'ma tîuya ye'nen, Jesus yettapusin enuku'pî ka' era'mai'ma. —Epata —ta'pîiya tîmaimu ta. Esettapuruka'kî taato' mîrîrî umaimukon ta. ³⁵Moropai ipana esettapuruka'pî. Inu ekoneka'pî. Morî pe eeseurîma'pî.

³⁶Jesusya to' yaipontî'pî. —Anî' pî' unkupî'pî kîsekareme'tî —ta'pîiya to' pî'. Tîise yuuku to'ya pra awanî'pî. Inî' panpî' to' panamaiya tanne, inî' panpî' ekaremekî'pî to'ya. ³⁷Mararî pra tamî'nawîronkon esenumenka'pî Jesus pî': —Tamî'nawîron mîrîrî morî panpî' ku'sai'ya. Pana'tî'pankon pana yettapurîkasai'ya moropai imaimu pînnon pemonkonyamî' konekasai'ya nîrî to' eseurîmato'pe —ta'pî to'ya.

Jesusya Arinîkon Yekkari'tî, 4.000 Kaisaronkon

(Mt 15.32-39)

8 ¹Mararî tîîko'mamîkon tîpo, arinîkon eperepî'pî inî'rî Jesus pia. To' narî'pî, to' ya're' e'tî'ka'pî. Mîrîrî ye'nen Jesusya tînenupa'san yanno'pî tîpia to' yeurîmapa kai'ma. ²—Seurîwî'ne wei kaisarî insanan ko'mansa' sîrîrî uupia —ta'pîiya. —Tarîpai to' ya're' e'tî'kan pî' man. Mîrîrî ye'nen to' sa'nama pî' wai. ³Iwan pe to' tîise to' yarima'ya ya tewî'kon ta, to' enkîsi'panpî'tî tuutîkon pe. Aminke pai tiaronkon ii'sa' mîrîrî —ta'pîiya.

⁴—Keren po si'ma to' ya're' ton tîrî eserîke pra awanî —ta'pî inenupa'sanya Jesus pî'.

⁵—Î' warapo trigo puusa' moro nai aapia'nîkon? —ta'pî Jesusya. —Asakî'ne mia' pona tîîmo'tai kaisarî man —ta'pî to'ya.

⁶Tamî'nawîronkon pî' ta'pî Jesusya: —Maasa non pona ereutatî. Asakî'ne mia' pona tîîmo'tai'non trigo puusa' yapisi'pîiya. Moropai eeseurîma'pî

Paapa yarakkîrî: —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna ya're' ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo trigo puusa' pirikkapîtî'pîiya. Tînenupa'san pia itîrî'pîiya tamî'nawîronkon kaisarî itîto'pe to'ya. Moropai to' kaisarî itîrî'pî to'ya. ⁷Moro'yamî' mîrikkî wanî'pî mararî to' pia. Inkamoro nîrî yapisî'pîiya. —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna yo' ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. —Maa. Seenî' tîtî tamî'nawîronkon kaisarî —ta'pîiya tînenupa'san pî'. Moropai itîrî'pî to'ya tamî'nawîronkon kaisarî. ⁸Moropai inkamoro entamo'ka'pî teese'pî'kon pîkîrî. Inkamoro ya ta're'kon yonpa rî'pî yannuku'pî. Asakî'ne mia' pona tîmo'tai waikîra'pî kaisarî wanî'pî. ⁹Entamo'ka'san wanî'pî 4.000 kaisarî. ¹⁰Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon yarima'pî Jesusya to' wîto'pe. Moropai to' enuku'pî kanau ya' tînenupa'san yarakkîrî. Dalmanuta itese' pata pona to' wîtî'pî.

Tînera'makon Ton Meruntî
Esatî Fariseuyamî'ya Jesus Pî'
(Mt 16.1-4)

¹¹Moropai fariseuyamî' wîtî'pî Jesus pia. To' esiyu'pîtî pia'tî'pî yarakkîrî. —Anna nera'ma ton anku'kî innape Paapa winîpai tui'sen pe ameruntîrî wanî era'mato'pe annaya —ta'pî to'ya. Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra innape Paapa winîpai imeruntîrî iipî kupî tîuya'nîkon pra awanî ye'nen. ¹²Ne'ne' pe itewan ku'sa' to'ya wanî'pî. —Sîrîrî pankon wanî tînera'makon ton yu'se. Tîise ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anera'makon ton tîrî Paapaya pepîn —ta'pîiya. ¹³Inkamoro Fariseuyamî' piapai attî'pî. Kanau ya' to' enuku'pî. Moropai tînenupa'san pokonpe eese'ma'tî'pî iratai pona.

Fariseuyamî', Herodes Yeseru Pî' Jesus Eseurîma
(Mt 16.5-12)

¹⁴Tîiwanmîra'nîkon ta're'kon ton yarî to'ya pra awanî'pî. Trigo puusa' tiwinan neken wanî'pî moro kanau ya'. ¹⁵Moropai Jesusya to' panama'pî: —Tîwarî panpî' e'tî. Tîwî fariseuyamî' piawon moropai Herodes piawon trigo sa'moto' nîsi —ta'pîiya. ¹⁶Teepere'se to' eseurîma'pî mîrîrî pî': —Î' pî' taiya manni'? Uya're'kon ton ene'sa' pra awanî ye'nen mîrîrî taa pî' man —ta'pî to'ya.

¹⁷Trigo puusa' pî' pra eeseurîma manni'. Fariseuyamî' moropai Herodes yeseru pî' eeseurîma. Tîise trigo puusa' ton pra tîwanîkon pî' to' eseurîma epu'tî'pî Jesusya. —Î' ton pe aya're'kon ton pra awanîkon pî' eeseurîmakon mîrîrî? Uyeseru pî' eesenumenkakon pepîn. Anepu'pai pra awanîkon mîrîrî. Ayewankon ya unekaremekî'pî enasa' pra awanî. ¹⁸Tenu kenankon amîrî'nîkon. Tîise enkaru'nan warantî awanîkon. Tîpana kenankon amîrî'nîkon. Tîise pana'tî'pan warantî awanîkon. ¹⁹Mia'taikin trigo puusa' ke manni' 5.000 pemonkonyamî' ya're'tîuya yai, to' ya're' yonpa rî'pî y anumî'pîya'nîkon. Î' warapo waikîra'pî kaisarî awanî'pî? —ta'pîiya.

—Asakî'ne pu' pona tîmo'tai waikîra'pî kaisarî —ta'pî to'ya. ²⁰—Moropai asakî'ne mia' pona tîmo'tai trigo puusa' ke 4.000 kaisaronkon pemonkonyamî' ya're'tiuya yai, to' ya're' yonparî'pî y anumî'pîya'nîkon. Î' warapo waikîra'pî kaisarî awanî'pî? —ta'pîya. —Asakî'ne mia' pona tîmo'tai waikîra'pî kaisarî awanî'pî —ta'pî to'ya. ²¹—Sîrîrî tîpose uyesseru epu'tîya'nîkon pra awanîkon mîrîrî? —ta'pîya to' pî'.

Enkaru'n nan Betsaida Pon Yepi'ti Jesusya

²²Moropai to' erepamî'pî Betsaida itese' pata pona. Miarî enkaru'n nan warayo' yarî'pî tiaronkonya Jesus pia. Jesus yeka'nunka'pî to'ya enkaru'n nan yapîto'peiya kai'ma. ²³Enkaru'n nan yarî'pîya itenya pî' tapi'se pemonkonyamî' pata yapai. Tetaku ma'pîya enkaru'n nan yenu ya'. Moropai tenya tîrî'pîya itenu pona. Tenya mo'ka'pîya. —Pata era'ma pî' nan? —ta'pîya. ²⁴Teesenumenka tîpo ta'pîya: —Inna. Pemonkonyamî' asarî era'ma pî' wai, tîise morî pe pra. Yei warantî to' era'ma pî' wai —ta'pîya.

²⁵Inî'rî tenya tîrî'pî Jesusya itenu pona. Tenya mo'ka'pîya. Tîwoi'nîkon pî' teesenumenka pe, enkaru'n nan yenu esepi'tî'pî. Tamî'nawîron era'ma'pîya morî pe. ²⁶Moropai mîlkîrî yarima'pî Jesusya tewî' ta: —To'sarî atîkî. Pemonkonyamî' kore'ta katî —ta'pîya.

Pedroya Jesus Epu'ti Cristo Pe

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷Moropai Jesus wî'tî'pî tiaron pata itese' Cesaréia-Filipe poro tînenupa'san pokonpe. Tuutîkon ye'ka pe tînenupa'san ekaranmapo'pîya: —Anî' pe rî ukupî pî' tarîronkonya? —ta'pîya. ²⁸—Tiaronkonya ta'pî: “João Batista yekaton'o'pî mîlkîrî”. Tîise tiaronkonya ta'pî: “Pena itekare ekareme'pîtîtîpon Elias yekaton'o'pî mîlkîrî”. Moropai tiaronkonya ta'pî: “Penaro' Paapa maimu ekareme'nen yekaton'o'pî mîlkîrî”. Mîrîrî warantî apî' to' eseurîma —ta'pî Jesus nenupa'sanya ipî'. ²⁹—Amîrî'nîkon kanan. Anî' pe uyepu'tî pî' naatî? —ta'pî Jesusya to' pî'. Pedroya ta'pî: —Amîrî Paapa nîmenka'pî, Cristo —ta'pîya. [Paapa nîmenka'pî taato' mîrîrî Cristo.], ³⁰—Inna. Tîise maasa sîrîrî Paapa nîmenka'pî pe wanî kîsekareme'tî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Tîisa'manta Pî'

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹Moropai Jesusya to' yenupa'pî: —Uurî ka' poi iipî'pî. Kure'ne e'taruma'tî kupî sîrîrî. Judeuyamî' panamanenan, moropai teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon, inkamoro ena kupî sîrîrî uyu'se pra. Uwî to'ya kupî sîrîrî. Uusa'mantasa' ko'mamî kupî sîrîrî asakî'ne wei kaisarî moropai iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka —ta'pîya.

³²Mîrîrî ta'pîya aronne, tiaronkonya epu'tî yu'se tîwanî ye'nen. Moropai

Pedroya yarî'pî tiaronkon kore'ta pai. —Mîrîrî ye'ka pe teeseurîmai pra e'kî. Mîrîrî warantî aasa'manta e'pai pra man —ta'pî Pedroya Jesus pî'.
 33Tîise Jesus era'tî'pî tiaronkon tînenupa'san winîkîi moropai ta'pîiya Pedro pî': —Sinpata atîkî uupiapai. Makui maimu warantî amaimu wanî mîrîrî. Paapa esenumenka warantî eesenumenka pra awanî mîrîrî. Eesenumenka non po tîiko'mansenon esenumenka warantî —ta'pîiya.

34Mîrîrî tîpo tînenupa'san pokonpe tamî'nawîronkon yanno'pîiya tîpia. Ta'pîiya to' pî': —Uwanîyakon pe e'pai anî' wanî ya, iteseru, itu'se tîwe'to' rumaka e'pai awanî. Uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîwe'taruma'tîto' namaiya e'pai pra awanî. Uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîsa'mantato' namaiya e'pai pra awanî. Moropai uwenairî aai'pî e'pai awanî. 35Maasa pra anî'ya tîiko'manto' pînînma ya kure'ne, tîwe'taruma'tî namaiya. Mîrîrî ye'nen Paapa pia ipatîkarî tîiko'manto' ton eporîiya pepîn. Tîise aminke aako'mamî Paapa pî'. Tîise uwanîyakon pe tîwanî wenai, tîiko'manto' pînînmaiya pra tîwanî ya, tîwe'taruma'tîto' yapîtanîpîiya ya, ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya Paapa pia. 36Tamî'nawîron sîrîrî non pon manne esa' pe anî' wanî ya, tîise ipatîkarî enen tîiko'manto' ton eporîiya pra awanî ya, eporîiya kupî pepîn rî mîrîrî. Aasa'manta yai tekaton yepe' ton eporîiya pepîn, awe'pîika'tî pepîn. 37Î' ton pra awanî sîrîrî pata po, itekaton yepe' pe. 38Imakui'san sîrîrî pankon kore'ta uurî pî' moropai umaimu pî' anî' eppepî ya, uurî ka' poi iipî'pî eppepî kupî sîrîrî ipî'. Uurî ka' poi iipî'pî. Inî'rî uui'pî pe wai, Paapa pia tîiko'mansenon inserîyamî' pokonpe. Uui'pî yai Uyun kaisarî wanî kupî sîrîrî meruntî ke. Mîrîrî yai eppepî kupî sîrîrî ipî'.

9 1Moropai Jesusya ta'pî to' pî': —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ii'to' eseporî pe man. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon yentai meruntî ke pu'kuru awanî epu'tî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî era'ma tiaronkon tarîronkonya tîisa'mantakon rawîrî —ta'pîiya.

Jesus Eseurîma Moisés, Elias Yarakkîrî

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2Tiwin mia' pona tîmo'tai wei tîpo, Jesus wî'tî'pî kawînan wî' pona. Pedro, moropai Tiago, moropai João wî'tî'pî yarakkîrî. Inkamoro pokonpe neken awanî'pî. Miarî Jesus etinyaka'masa' wanî'pî to' yenu kaisarî. 3Ipon etinyaka'masa' wanî'pî inke' pe pu'kuru. Aimutun pe awanî'pî. Upokon ronapî'tî e'painon mararî pra tîise mîrîrî kaisarî aimutun pe eena pepîn. 4Moropai penaronkon era'ma'pî Jesus pokonpe tîwe'sanonya, Elias moropai Moisés. Jesus yarakkîrî to' eseurîma era'ma'pî to'ya. 5,6Mararî pra to' esi'nî'sa' wanî'pî. Î' taa tîuya epu'tîiya pra Pedro wanî'pî. Mîrîrî warantî tîise eeseurîma'pî. Ta'pîiya tepotorî Jesus pî': —Morî pe tarî e'nî sîrîrî. Seurîwî'ne tappîi koneka annaya sîrîrî, amîrî ton, moropai Moisés ton, moropai Elias ton —ta'pîiya. 7Mîrîrî taiya tanne, katupuruya to' napontî'pî.

Moropai Paapa eseurîma'pî katupuru kore'ta si'ma. Ta'pî Paapaya: —Unmu mîserî. Unmu yu'san Uurî. Mîserî maimu etatî —ta'pîiya. ⁸Mîrîrî tîpo tenukon yarî'pî ipokonpankonya tîwoi'nîkon, tîise Moisés, moropai Elias era'ma to'ya pra awanî'pî. Jesus neken era'ma'pî to'ya.

⁹Wî' poi tawautîkon pe, Jesusya ta'pî to' pî': —Sîrîrî anera'ma'pîkon kîsekareme'tî. Pemonkon pe ka' poi iipî'pî uurî sa'manta tîpo e'mî'sa'ka kupî sîrîrî, mîrîrî tîpo ekaremekîkonpa. ¹⁰Mîrîrî ye'nen ekaremekî to'ya pra awanî'pî. Tîise to' eseurîma'pî teepere'se: —Uusa'manta tîpo e'mî'sa'ka taiya manni', î' pî' eeseurîma mîrîrî? —ta'pî to'ya.

¹¹Mîrîrî ye'nen Jesus ekaranmapo'pî to'ya. —A'kî. Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya taa: “E'mai' pe Elias, penaro' Paapa maimu ekareme'nen iipî pe man. Mîrîrî tîpo Cristo, Paapa nîmenka'pî iipî ite'ma'pî pî’”, taa to'ya. Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî taa to'ya? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

¹²—Innape Elias warainon iipî yairî panpî' Paapa yapurîto' ku'se. Î' wani' awanî ye'nen sîrîrî menuka'pî penaronkon Paapa maimu ekareme'nenanya? Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe e'taruma'tî kupî sîrîrî mararî pra. Arinîkonya uyapurî pe pra man. Mîrîrî ye'nen tepotorîkon pe ukupî to'ya pepîn. Mîrîrî nîrî menuka'pî penaronkonya. ¹³Aasîrî Elias warainon iipî'pî. Penaronkon Paapa maimu ekareme'nenanya imenuka'pî yawîrî imakui'pî kupî'pî tiaronkonya iwinîkîi itu'se tîwe'to'kon yawîrî —ta'pî Jesusya. João Batista pî' eeseurîma mîrîrî.

Warayo' More'pî Yepi'tî Jesusya

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43a)

¹⁴Moropai tiaronkon Jesus nenupa'san pia teerepamîkon pe, arinîkon epere'sa' era'ma'pî to'ya to' pia. Inenupa'san pokonpe Moisés yeseru rî'pî pî' yenupatonkon esiyu'pîti era'ma'pî to'ya. ¹⁵Mîrîrî pe rî Jesus era'ma tîuya'nîkon pe, tamî'nawîronkon esenumenka'pî ipî' mararî pra moropai to' eka'tumî'pî iipia esekareme'se. ¹⁶—Î' pî' eeseurîmakon manni'? —ta'pî Jesusya tamî'nawîronkon pî'. ¹⁷—Uyenupanen —ta'pî tiaronya ipî'. Unmu enepî pî' wai aapia. imaimu pra iku'sa' o'ma'ya ye'nen. ¹⁸O'non pata tîise eporî tîuya ya, non pona yenumîiya, o'ma'ya. Moropai inta arakkunta. Moropai tee ye'kaiya. Moropai aapîta non po si'ma. Anenupa'san pî' esatî pî' wai o'ma' tîrîkato'pe to'ya teuren, tîise î' kupî to'ya yentai awanî. ¹⁹—Sîrîrî tîpose innape ukupî to'ya pra tamî'nawîronkon wani' —ta'pî Jesusya. —Tîko'man pe uuko'mansa' sîrîrî akore'ta'nîkon tînîn pî' ayenupakon pî'. Mîiwîni tîise innape ukupîya'nîkon pra awanîkon. Mîîkîrî ene'tî uupia —ta'pîiya.

²⁰Mîîkîrî more enepî'pî to'ya iipia. Jesus era'ma tîuya pe, o'ma'ya more yenumî'pî non pona. Awe'perenperenma'pî non pona. Inta arakkunta'pî. ²¹—Î' pensa eporî pia'tî'pîiya? —ta'pî Jesusya iyun pî'. —More pe tîise eporî'pîiya. ²²Iko'noro o'ma'ya imapîti apo' ya, moropai tuna ka' iwîpa

kai'ma. Ameruntîri yentai pra awanî ya, a'noko'pî pe anna era'makî. Anna pîika'tîkî —ta'pî iyunya. ²³—Umeruntîri moro man tîîse innape Paapa kupî pî' nan? Innape Paapa kupîya ya, anmu yepi'tûuya. Tamî'nawîron e'kupî e'painon innape Paapa ku'nenan ton pe —ta'pî Jesusya. ²⁴—Innape Paapa kupî pî' wai. Inî' panpî' innape iku'tou'ya ton ke urepakî —ta'pî more yunya.

²⁵Tîîpia tamî'nawîronkon emurukuntî era'ma'pî Jesusya. Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe o'ma' pî' ta'pîiya: —Amîrî imaimu pra anna ku'nen, pana'tî' anna ku'nen. Epa'kakî mîserî yapai. Atîkî. Inî'rî kaiipî mîserî pia —ta'pî Jesusya. ²⁶O'ma' entaimepî'tî'pî. Warayo' yenunpî'tî'pîiya non pona. Mîrîrî tîpo eepa'ka'pî. Isa'manta'pî warantî warayo' esenunsa' wanî'pî. —A'kî. Aasa'mantasa' man —ta'pî tiaronkonya. ²⁷Tîîse Jesusya i'mî'sa'ka'pî itenya pî' tapi'se. Awe'mî'sa'ka'pî. ²⁸Wîttî ta Jesus ewomî'pî. —Î' wani' awanî ye'nen o'ma' tîrîka annaya yentai awanî mîrîrî? —ta'pî inenupa'sanya ipî'. ²⁹—Kure'ne Paapa yarakkîrî eeseurîmakon e'pai awanî mîrîrî mîîkîrî ye'ka o'ma' tîrîkakonpa —ta'pî Jesusya to' pî'.

Inî'rî Jesus Eseurîma Tîîsa'manta Kupî Pî'

(Mt 17.22-23; Lc 9.43b-45)

³⁰Moropai mîrîrî pata pai to' wîttî'pî Galiléia pata poro. Mîrîrî poro tuutî epu'tî anî'ya yu'se pra Jesus wanî'pî, ³¹maasa ma're tînenupa'san yenupa tûuya ye'nen. To' yenupa'pîiya mîrîrî warantî: —Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe. Tiaronya uyekaremekî kupî sîrîrî uyeyatonon pî'. Inkamoroya uyapîsî kupî sîrîrî. Uwî to'ya kupî sîrîrî. Uwî to'ya tîpo, iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pîiya. ³²Î' taiya epu'tî to'ya pra awanî'pî, tîîse anekaranmapopai pra nîrî to' wanî'pî ipî'. Maasa pra eranne' pe to' wanî'pî.

Tonpakon Yentai Tîwanîkon Kai'ma

Jesus Nenupa'san Eseurîma

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³To' erepamî'pî Cafarnaum pata pona. Tîîko'manto' wîttî ta teewomî tîpo, Jesusya ta'pî tînenupa'san pî': —Î' pî' eesiyu'pî'tîkon manni' e'ma taawîrî yi'nî pe? ³⁴Yuuku to'ya pra awanî'pî. Uurî insanan yentaino panpî' kai'ma to' esenumenkasa' wanî'pî tamî'nawîrî. Mîrîrî pî' to' esiyu'pî'sa' wanî'pî tuutîkon pe. Mîrîrî ye'nen yuuku to'ya pra awanî'pî.

³⁵Jesus ereuta'pî. Asakî'ne pu' pona tîîmo'tai'nîkon yanno'pîiya tîîpia. —Tamî'nawîronkon yentai e'pai awanîkon ya, to' ma're e'tî. Tamî'nawîronkon poitîrî pe e'tî —ta'pîiya. ³⁶Moropai more yapîsî'pîiya itenya pî'. Yari'pîiya to' kore'ta. Yanumî'pîiya tena'. ³⁷—Uyapurî tûuya ye'nen, anî'ya ipîkku pepîn yapî'sa' ya, mîserî ye'ka more warantî, uurî nîrî yapîsîiya mîrîrî. Moropai uurî yapîsîiya ya, uyarimatîpon Paapa yapîsîiya mîrîrî.

³⁸—Uyenupanen —ta'pî Joãoya ipî'. —Ayese' esatî tûuya ye'ka pe, o'ma'kon yenpa'kanen warayo' era'ma'pî annaya. Tîîse ipî' ta'pî annaya inî'

ikupîiya namai, uurî'nîkon pokonpe pra awanî ye'nen. ³⁹—Mîîkîrî pî' mîrîrî kî'kupîi kikatî —ta'pî Jesusya. —Uyese' esatî ye'ka pe, ikupî eserîkan pepîn konekanen wanî ya, ka'ne! pe eeseurîma eserîke pra awanî upî' imakui'pî pe. ⁴⁰Uyeyatonkon pe pra to' wanî ya, uyonpakon pe to' wanî —ta'pîiya. ⁴¹—Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî'ya awo'pakon ya tuna ke uurî yapurînen pe awanîkon wenai, Paapaya mîîkîrî awo'patîponkon ye'ma —ta'pîiya.

Nari' Pe Imakui'pî Wani

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴²Moropai ta'pî Jesusya to' pî': —Innape uku'nen more yenupa anî'ya ya, imakui'pî ku'to'peiya kai'ma, mararî pra Paapaya mîîkîrî taruma'tî. A'kî, anî' sa'manta ya tî' tewa'tîi i'mî pî' tuna ka tenunse, imakui'pî pe pu'kuru awanî. Tîise itentai imakui'pî pe awanî insamoro moreyamî' yonpaya imakui'pî kupî emapu'tîiya ya. ⁴³Imakui'pî konekaya emapu'tî ayenya ya, imerenkî'kî. Itenya imerenkî'sa' pe ipatîkarî aako'mamî ya, morî pe panpî' awanî mîrîrî, asakî'ne ayenya tîise apo' ya' attî yentai, esi'nî'koi pepîn apo' ya' attî yentai. ⁴⁴Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'tî mîrîrî pata ya', moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn. ⁴⁵Moropai imakui'pî konekaya emapu'tî a'puya ya, imerenkî'kî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra morî pe panpî' awanî mîrîrî ipatîkarî Paapa pia aako'mamî ya i'pu imerenkî'sa' pe, asakî'ne a'pu tîise apo' ya' attî yentai. ⁴⁶Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'tî mîrîrî pata ya', moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn. ⁴⁷Moropai imakui'pî konekaya emapu'tî ayenuya ya, imo'kakî imakui'pî kupîya namai. Maasa pra morî pe panpî' awanî mîrîrî ipatîkarî Paapa pia enen aako'mamî ya tiwin ayenu tîise, sa'nîrî ayenu tîise apo' ya' attî yentai. ⁴⁸Mîrîrî pî' Paapa maimuya taasa' pena:
 “Miarî ipatîkarî tamî'nawîronkon e'taruma'tî mîrîrî pata ya'
 moropai î' pensa apo' esi'nîpî pepîn.”

Is 66.24

taasai'ya man. ⁴⁹Tamî'nawîronkon uyapisîtîponkon e'taruma'tî sîrîrî non po. Mîrîrî wenai, tîwe'taruma'tîkon ye'nen, inî' panpî' Paapa yapurî to'ya. Paapa wakîri pe panpî' to' ena.

⁵⁰Morî pe pu'kuru pan wanî. Tîise inî'mîra eenasa' ya, inî'rî inî'ne pe ikupî pepîn e'painon. Morî pan warantî, inî'ne pan wanî warantî e'tî. Inî'ne panya uyo'kon ko'mannîpî warantî ayewankon ko'mannî'tî morî pe, imakui'pî kupîya'nîkon namai. Mîrîrî warantî awanîkon ya ayonpakon pokonpe tîwanmîra aako'mamîkon —ta'pî Jesusya.

Warayo'ya Tîno'pî Rumaka Pî' Jesus Eseurîma

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 ¹Moropai Jesus wîtî'pî mîrîrî pata poi. Judéia pata poro attî'pî moropai iren Jordão ratai poro. O'non pata arinîkon eperes'a'

ya tîpia, inkamoro yenupa'pî Jesusya. Inî'rî arinîkon eperepî'pî iipia moropai inî'rî teseru warantî rî to' yenupa'pîiya. ²Fariseuyamî' wîtî'pî nîrî Jesus pia. Jesus anaka'mapai to' wanî'pî. Ta'pî to'ya ipî': —Tîno'pî rumakasa' warayo'ya ya, yairî awanî mîrîrî? ³—Î' ye'ka pe Moisés nurî'tiya ankupîkon ton ekaremekî'pî? —ta'pî Jesusya. ⁴—Moisésya ta'pî: “Warayo'ya taasa' ya tîno'pî pî' kaareta pona tîmenukai, uno'pî pe pra awanî sîrîrî tarîpai, taiya ya, tîno'pî pî' irumakaiya e'painon,”

Dt 24.1-3

ta'pîiya —ta'pî to'ya Jesus pî' ⁵Tîise Jesusya ta'pî: —Yairon pepîn mîrîrî. Tîise mîrîrî warantî ankupîkon ton menuka'pî Moisésya maasa pra morî kupîya'nîkon eserîke pra awanîkon epu'tî tîuya ye'nen. ⁶Tîise tamî'nawîron koneka tîuya yai Paapaya warayo' koneka'pî moropai wîrî'. ⁷Mîrîrî ye'nen warayo' no'pîta yai eemo'ka tun moropai tisan pia pai moropai tîno'pî yarakkîrî eena. ⁸Mîrîrî ye'nen asakî'ne to' tîise tiwinan warantî to' ena mîrîrî. Mîrîrî ye'nen asakî'nankon warantî pra to' wanî. Tîise tiwinan warantî to' enasa' mîrîrî. ⁹Uyepotorîkonya sa'nîrî to' wanî emapu'tîsa' ye'nen. Anî'ya to' eturumaka emapu'tî yu'se awanî pepîn.

¹⁰Mîrîrî tîpo wîtî ta tîise, Jesus nenupa'sanya ekaranmapo'pî mîrîrî taiya manni' pî'. ¹¹Jesusya ta'pî: —Anî'ya tîno'pî rumakasa' ya, moropai tiaron wîrî' yarakkîrî awanî ya, imakui'pî kupîiya mîrîrî tîno'pî winîkîi. ¹²Moropai wîrî'ya tînyo rumakasa' ya, moropai tiaron warayo' yarakkîrî awanî ya, imakui'pî kupîiya mîrîrî tînyo winîkîi —ta'pîiya.

Moreyamî' Wîtî Jesus Pia
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³Moropai tiaronkonya moreyamî' yarî'pî Jesus pia tenya tîito'peiya to' pona, to' pîremato'peiya. Tîise inenupa'sanya ta'pî to' pî': —Insamoro ye'kakon moreyamî' kîsene'tî Jesus pia. ¹⁴Tîise epu'tî tîuya pe Jesus ekore'ma'pî. —Tîwî moreyamî' ii'to'pe uupia —ta'pîiya tînenupa'san pî'. —To' tîma'nîpai pra e'tî. Maasa pra Paapa pemonkonoyamî' wanî insanan moreyamî' warantî. Insanan warainokon innape tîku'nenan esa' pe Paapa wanî —ta'pîiya. ¹⁵Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Anî' eturumaka pra awanî ya Paapa yenya' tesa' pe awe'to'pe, tesa'kon yenya' moreyamî' eturumaka manni' warantî, Paapa pia tîiko'manto'kon eporî to'ya pepîn. ¹⁶Mîrîrî tîpo moreyamî' yapisî'pî Jesusya tena'. Moropai ta'pîiya Paapa pî': —Paapa, insanan moreyamî' ko'mannî'kî morî pe —ta'pîiya.

Ipîkku Warayo' Wîtî Jesus Pia
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷Mîrîrî tîpo Jesus ese'ma'tî tanne, teeka'tunse warayo' erepamî'pî iipia. Ikaisarî awe'sekunka'pî inama ye'ka pe. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya:

—Uyenupanen, morî amîrî —ta'pîiya. —Î' kupîuya e'painon ipatîkarî enen uuko'manto'pe Paapa pia? —ta'pîiya. ¹⁸—Î' wani' awanî ye'nen morî amîrî taaya manni' upî'? —ta'pî Jesusya. —Tiwinan morî moro man, Paapa neken. Tiaron ton pra awanî. ¹⁹Uyeserukon pe Paapa nekaremekî'pî epu'nen amîrî.

Pemonkon kî'wîi,
 moropai tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra e'kî,
 ama'ye' pe pra e'kî,
 seru'ye' pe teeseurîmai pra e'kî ayonpa pî',
 ayonpa tenku'tîi pra e'kî,
 ayun, moropai asan sa'namakî

Êx 20.12-16; Dt 5.16-20

Paapa nekaremekî'pî sîrîrî, tamî'nawîrî unkupîkon pe —ta'pî Jesusya. ²⁰—Inna, uyenupanen —ta'pî warayo'ya. —Mîrîrî yawîron uurî pena pata pai sîrîrî tîpose. ²¹Jesus esenumenka'pî ipî'. Itu'se awanî'pî kure'ne. —Maasa, inî' tiwinano'pî ankupî ton moro man —ta'pîiya. —Ayemanne ke e'repata tamî'nawîrî. Moropai itepe'pî mîtîrîi î' ton pînon sa'ne tîwe'taruma'tisanon pia. Mîrîrî kupîya ya, ka' po eerepansa' yai, morî pu'kuru tîrî Paapaya aapia. Uyeseru pî' esenupai maaipîi —ta'pî Jesusya ipî'.

²²Mîrîrî taa Jesusya pî' mîîkîrî a'manta'pî. Maasa pra mararon pepîn itemanne mîito'pe. Temanne yapurî'pîiya kure'ne pu'kuru. Mîrîrî ye'nen kure'ne teesewankono'mai attî'pî.

²³Tîwoi'nîkon pemonkonyamî' era'ma'pî Jesusya. Moropai ta'pîiya tînenupa'san pî': —Sa'me pu'kuru see awanî Paapa pia ipîkku pe tîwe'sen eturumaka tesa' pe awe'to'pe. ²⁴Mararî pra inenupa'san esenumenka'pî imaimu pî'. Tîise inî'rî Jesusya ta'pî to' pî': —Sa'me pu'kuru tîniru esanon ewonto'pe Paapa pia ipemonkono pe, [kure'ne tînururîkon pînînma to'ya ye'nen.] ²⁵A'kî, sa'me awanî camelo ewonto'pe akkusa yeutta yai, itentai tîwanî ye'nen. Mîrîrî warantî ipîkku pe tîwe'senon wanî. Sa'me pu'kuru awanî, inkamoro eturumaka pepîn Paapa pia tesa'kon pe awe'to'pe —ta'pî Jesusya to' pî'.

²⁶Mararî pra to' esenumenka'pî mîrîrî taiya pî'. —Mîrîrî warantî awanî ya, anî' e'pîika'tî e'painon moriya? —ta'pî to'ya. ²⁷Inî'rî Jesus esenumenka'pî to' pî': —Tîîwarîrî anî' e'pîika'tî pepîn. Tîise Paapaya tamî'nawîronkon pîika'tî e'painon. Tamî'nawîron kupî Paapaya e'painon —ta'pîiya. ²⁸—A'kî —ta'pî Pedroya Jesus pî'. —Tamî'nawîron rumakasa' annaya moropai awenairî anna ii'sa' sîrîrî.

^{29,30}Jesusya ta'pî: —Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Uyapurîto' tîuya wenai itekare ekareme'se anî' wîti ya tonpayamî' piapai, mîîkîrîya, inî' panpî' tonpa ton eporî. Tonpayamî' tîwîrisitonon, tîsan, tîyun moropai tînmukuyamî' piapai attî ya, arinîke tonpa ton eporîiya, takon ton, tîwîrisi ton, tîsan ton, tînre ton. Moropai tewî', tîpata, rumakaiya ya, inî' panpî' tu'ke tewî' ton moropai tîpata ton eporîiya

tu'ke. Moropai tiaronkonya itaruma'ti umaimu yawîrî awanî wenai, sîrîrî non po mîrîrî warantî eporîiya. Moropai ka' po ipatîkarî mîikîrî ko'mamî Paapa pia. ³¹Tiaronkon wanî arinîkon esa' pe sîrîrî non po. Tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, anî' esa' pe to' wanî pepîn. Tiaronkon wanî anî' esa' pe pra sîrîrî non po. Tîise Paapa pia teerepansa'kon yai, arinîkon esa' pe to' ena —ta'pî Jesusya.

Inî'rî Jesus Eseurîma Tîisa'manta Kupî Pî'

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³²⁻³⁴Jesus nenupa'san wanî'pî Jerusalém pona tuutîsanon pe, moropai Jesus wanî'pî to' rawîrî. Asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon mo'ka'pîiya inî'rî moropai to' yenupa'pîiya tîpî', o'non ye'ka pe tîwanî kupî pî'. —A'kî —ta'pîiya. —Jerusalém pona wîtîn sîrîrî. Uurî ka' poi iipî'pî pemonkon pe. Tiaronya utîrî kupî sîrîrî teepîremasanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon pia. “Iwî e'pai man,” taa to'ya kupî sîrîrî. Mîrîrî tîpo teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya utîrî kupî sîrîrî Judeuyamî' pepîn pia. Inkamoro wo'ma'ta kupî sîrîrî upî'. Tetakukon yenumî to'ya upona. U'po'pîti to'ya moropai uwî to'ya. Uwîsa' to'ya tîpo, iteseurîno wei yai e'mî'sa'ka kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya. Kure'ne inenupa'san esenumenkasa' wanî'pî ipî'. Tiaronkon to' wenairî itî'san wanî'pî eranne' pe Jerusalém pona Jesus wîtî ye'nen.

Jesus Warantî Arinîkon Esa' Pe E'pai

Tiago, João Wanî

(Mt 20.20-28)

³⁵Mîrîrî tîpo Tiago, moropai João wîtî'pî iipia. Zebedeu munkîyamî' inkamoro. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Apî' anna nesatî tîrîya yu'se anna man, anna pia —ta'pî to'ya. ³⁶—Î' kupîuya yu'se awanîkon? —ta'pî Jesusya to' pî'. ³⁷—Tamî'nawîronkon esa' pe eena yai, ereutapai anna wanî, tiwin meruntî winî, tiwin kamai' ya' to' esa' pe anna e'to'pe awarantî —ta'pî to'ya. ³⁸Jesusya ta'pî: —Anesatîkon kupîuya pepîn e'painon. Epu'tîya'nîkon pra naatîi. Tiaronkonya utaruma'ti kupî sîrîrî. Mîrîrî yapîtanîpîuya kupî sîrîrî. Amîrî'nîkon kanan? Uyese' pî' awanîkon wenai tiaronkonya ataruma'tîkon ya, yapîtanîpîya'nîkon e'painon? ³⁹—Inna. Yapîtanîpî annaya e'painon —ta'pî to'ya. —Innape e'taruma'ti warantî awe'taruma'tîkon nîrî —ta'pî Jesusya. —Uwî tiaronkonya warantî tiaronkonya awîkon nîrî. ⁴⁰Tîise umeruntîri winî moropai kamai' winî ereutatî tauya pepîn apî'nîkon. Uyunya neken taa e'painon tînmo'ka'san pî' —ta'pî Jesusya.

⁴¹To' yonpayamî' mia' tamî'nawîronkonya to' nesatî'pî eta'pî moropai to' ekore'ma'pî Tiago moropai João pî'. ⁴²Jesusya to' yanno'pî tîipia. —Sîrîrî non po tamî'nawîronkon esananya tîpemonkonoyamî' yaipontî to' taimerunpai epu'ti pî' naatîi. To' yepotorîtononya to' panama to' teta'kai —ta'pîiya. ⁴³—Tîise mîrîrî warantî pra e'ti. Ayonpakon yentai e'pai awanîkon ya, to' ma're e'ti. ⁴⁴To' esa' pe e'pai awanîkon ya, to'

poitîrî pe e'tî —ta'pî Jesusya to' pî'. ⁴⁵—Uurî ka' poi iipî'pî aruinankon ton pe —Jesusya ta'pî. —Tîpoitîrî ke e'to'pe kai'ma uui'sa' pra wai. Tîîse tamî'nawîronkon pîika'tîto'peuya kai'ma uui'pî'pî. Arinîkon nîkupî'pî imakui'pî yepe' pe uusa'mantato'pe kai'ma uui'pî'pî —ta'pî Jesusya.

Enkaru'nan Yepi'tî Jesusya, Itese' Bartimeu

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶Mîrîrî tîpo to' wî'tî'pî Jericó pata poro. Jericó pata pai to' ese'ma'tî'pî, Jesus, inenupa'san, moropai tiaronkon arinîkon. Moropai enkaru'nan ereutasa' wanî'pî e'ma ena pona, itese' Bartimeu. Timeu munmu mîîkîrî. Tuutîsanon yeka'nunka pî' aako'mamî'pî tîniru tîto'pe to'ya. ⁴⁷—Jesus Nazarépon erepansa' man —ta'pî tiaronkonya. Mîrîrî eta tîuya pe, Bartimeu entaimepî'tî pia'tî'pî. Ta'pîiya: —Jesus, Davi nurî'tî paarî'pî amîrî, pîika'tîton amîrî. A'noko'pî pe sa'ne uyera'makî —ta'pîiya. ⁴⁸Arinîkon ekore'ma'pî ipî'. —Moo e'kî —ta'pî to'ya ipî'. Tîîse inî' panpî' awentaimepî'tî'pî, yuukuiya pra. —Davi nurî'tî paarî'pî, a'noko'pî pe uku'kî sa'ne —ta'pîiya.

⁴⁹Jesus emî'pamî'pî imaimu eta tîuya ye'nen. —Mîîkîrî yannotî —ta'pîiya. —Ayanno pî' Jesus man —ta'pî to'ya enkaru'nan pî'. —Atausinpakî. E'mî'sa'kakî —ta'pî to'ya. ⁵⁰Sonpan ke awe'wontîsa' wanî'pî. Mîrîrî tîmo'kai awe'mî'sa'ka'pî. Moropai Jesus pia atî'pî. Tiwinarî mîîkîrî yenu esepî'tî'pî. —Ayewî' ta enna'popai awanî ya, tîwanmîra atîkî —ta'pî Jesusya. Tîîse Jesus wenairî atî'pî. ⁵¹—Î' kupîuya yu'se awanî apî'? —ta'pî Jesusya ipî'. —Uyenupanen, uyenu konekakî sa'ne —ta'pî enkaru'nanya ipî'. ⁵²—Innape uku'sa'ya ye'nen, ayepî'tîuya sîrîrî —ta'pî Jesusya ipî'. Tiwinarî mîîkîrî yenu esepî'tî'pî. —Ayewî' ta enna'popai awanî ya, tîwanmîra atîkî —ta'pî Jesusya. Tîîse Jesus wenairî atî'pî.

Jerusalém Pona Jesus Wî'tî

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

11 ¹Oliveira ye'ka kîrî pona to' erepamî'pî. Aminke pra to' wanî'pî Jerusalém pî'. Moro awanî'pî pata mîrikkî pemonkonyamî' ko'manto' Betfagé moropai Betânia mîrikkî aminke pra nîrî. Oliveira kîrî pona teerepamîkon pe, Jesusya asakî'nankon tînenupa'san yarima'pî taponse' ton jumenta era'mai. ²To' yarima tîuya pe ta'pîiya to' pî': —Aminke pra pata mîrikkî man. Mîrîrî pona atî'tî. Eerepansa'kon pe jumenta more yewa'tîsa' eporîya'nîkon anî' enuku'pî pepîn ipona. Mîîkîrî meukatîi moropai mene'tîi. ³—Î' ton pe mîîkîrî yarîya'nîkon mîrîrî?" taa anî'ya ya, "Uyesa'kon man itu'se," makatîi, "Maasa tîîko'manse inna'poiya" makatîi —ta'pî Jesusya.

⁴Imaimu pe to' wî'tî'pî. Jumenta more yewa'tîsa' eporî'pî to'ya e'ma ta aminke pra mana'ta pî'. Mîîkîrî yeuka'pî to'ya. ⁵Mororonkonya ta'pî: —Î' ton pe jumenta more yarîya'nîkon mîrîrî kai'ma? ⁶Jesus maimu

ekaremekî'pî to'ya, moropai yaato'pe to'ya to' rumaka'pî to'ya. ⁷Jumenta more yari'pî to'ya Jesus pia. Teerepansa'kon pe, tîponkon tîrî'pî to'ya ipona Jesus enu'to'pe, moropai eenuku'pî ipona. ⁸Arinîkonya tîponkon tîrî'pî e'ma tapî'. Tiaronkonya tîna'tî'pîkon yu' yare tîrî'pî nîrî. [Mîrîrî kupî'pî to'ya itekîn wîtîto'pe iporo, Jesus yapurî tîuya'nîkon ye'nen.] ⁹Tiaronkon wîtî'pî irawîrî moropai tiaronkon ite'ma'pî pî'.

—Morî pe pu'kuru Paapa man —ta'pî to'ya mararî pra tîwentaimépî'se.

—Morî pe pu'kuru man taapai'nîkon Paapa narima'pî pî', Jesus pî'.

Mîikîrî yapurîpai'nîkon —ta'pî to'ya.

¹⁰—Penaronkon esa' pe Davi nurî'tî wanî'pî warantî upatakon esa' pe mîikîrî ena kupî sîrîrî uyesa'kon pe.

Mîikîrî yapurîpai'nîkon.

“Morî pe pu'kuru man,” taapai'nîkon.

Morî pe pu'kuru Paapa man taa ka' po tîiko'mansenonya e'pai awanî

Sl 118.25,26

—ta'pî to'ya.

¹¹Mîrîrî tîpo Jesus erepamî'pî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî' ta eewomî'pî. Tîîse pata ko'mansa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen, tamî'nawîron era'ma tîuya tîpo eepa'ka'pî. Moropai Betânia pona attî'pî, asakî'ne pu' pona tîimo'tai'nîkon tînenupa'san pokonpe. Moro to' we'na'pî.

Figo Ye' Pa'nîpî Jesusya

(Mt 21.18-19)

¹²Pata erenmapî pe, Betânia poi to' ese'ma'tî'pî. Jerusalém pona to' wîtî'pî. Tuutîkon pe, emi'ne Jesus ena'pî. ¹³Aminke si'ma figo ye' aretasa' era'ma'pîiya. Mîrîrî yekare pî' attî'pî iteperu pikkai. Tîîse iteperu pra awanî'pî. Yare neken eporî'pîiya maasa pra eepeta yai pra awanî'pî mîito'pe. ¹⁴Mîrîrî yei pî' ta'pî Jesusya: —Ipatîkarî teepetai pra ako'mankî tarîpai. Mîrîrî taiya eta'pî inenupa'sanya.

Epîremanto' Yewî' Tapai

Tîwe'repasanon Tîrika Jesusya

(Mt 21. 12-17; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22)

¹⁵Mîrîrî tîpo to' erepamî'pî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî' ta eewomî'pî. Epîremanto' yewî' ta si'ma tîwe'repasanon moropai yennananan tîrika'pîiya. Moropai tîniru miakanmanan yaponse' ra'tî'pîiya. Mayayamî' ke tîwe'repasanon yaponse' ra'tî'pîiya. Inkamoro tîrika'pîiya imakui'pî kupî to'ya ye'nen epîremanto' yewî' ta, to' e'repa ye'nen. ¹⁶Epîremanto' yewî' tapî' temannekon mankanan pî' ta'pîiya: —Sîrîrî poro katîtî. E'ma pepîn sîrîrî. Epîremanto' yewî' sîrîrî —ta'pîiya. ¹⁷Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon yenupa'pîiya: —Penaro' Paapa maimu ekareme'nenya Paapa maimu menuka'pî.

“Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ton pe
epîremanto' yewî' pe uyewî' wanî mîrîrî,”

Is 56.7; Jr 7.11

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî imenuka'pî Paapa maimu ekareme'nenya —ta'pî Jesusya. —Tîise ama'ye'kon yewî' pe iku'sa'ya'nîkon mîrîrî. Tarî epîremai iipî'san yenku'tîya'nîkon awe'repato'kon ke. ¹⁸Mîrîrî eta'pî teepîremasanon esanonya moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya. Tamî'nawîronkon esenumenka kure'ne Jesusya tenupakon pî' epu'tî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen inama'pî to'ya. —Maasa o'non ye'ka pe mîlkîrî wî'nîkon e'painon? —ta'pî to'ya.

¹⁹Pata ewaronpamî pe, Jesus moropai inenupa'san enna'po'pî cidade poi Betânia pona. Betânia po to' we'na'pî.

Jesus Eseurîma Epîremanto' Pî'

(Mt 21.20-22)

²⁰Pata erenma'sa' pe, Jerusalém pona to' wî'tî'pî inî'rî. Tuutîkon pe, figo ye' era'ma'pî to'ya. Awa'pi'tasa' wanî'pî irupukon pîkîrî. ²¹Jesus nîkupî'pî pî' Pedro enpenata'pî. —Uyenupanen, maasa figo ye' era'makî. Anpa'nîpî'pî sa'mantasa' sîrîrî era'makî —ta'pîiya Jesus pî'. ²²Jesusya ta'pî ipî': —Innape Paapa ku'tî. ²³Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. “Seenî' wî' yarimakî parau ka,” taaya'nîkon ya Paapa pî', ikupîiya. Tîise Paapa tîmu'tunpai pra esatîya'nîkon e'pai awanî. Innape ikupîya'nîkon e'pai awanî. ²⁴Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî apanamauya'nîkon sîrîrî. Paapa yarakkîrî eeseurîmakon pe “Innape unesatî kupîiya pe nai,” makatîi. Imu'tunpa pra awanî ya, ikupîiya. ²⁵Paapa yarakkîrî eeseurîmakon yai, awinîkîi'nîkon imakui'pî ayonpakon nîkupî'pî wenai teekore'mai aako'mamîkon ya, mîrîrî ku'tî aawanmîra'nîkon. Awinîkîi'nîkon ayonpakon nîkupî'pî imakui'pî kupîya'nîkon ya aawanmîra'nîkon, ayunkon ka' po tîko'mansenya tîwinîkîi anku'pî'pîkon imakui'pî kupî nîrî tîiwanmîra. ²⁶Aawanmîra'nîkon ayonpakon nîkupî'pî awinîkîi'nîkon kupîya'nîkon pra awanî ya, anku'pî'pîkon tîwinîkîi kupî Paapa pepîn nîrî tîiwanmîra —ta'pî Jesusya.

Anî' Maimu Pe Jesus Esenyaka'ma

Anepu'pai Judeuyamî' Esanon Wanî

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷Jesus moropai inenupa'san erepamî'pî inî'rî Jerusalém pona. Epîremanto' yewî' ta Jesus asarî tanne teepîremasanon esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon wî'tî'pî a'yeke'tonon Judeuyamî' panamanenan yarakkîrî iipia eseurîmai. ²⁸—Anî' maimu pe insanan tîrîka'pîya sîrîrî epîremanto' yewî' tapai? Anî'ya ayaipontî'pî mîrîrî warantî ikupîpa? —ta'pî to'ya ipî'.

²⁹—Ayekaranmapouya'nîkon e'mai' pe —ta'pî Jesusya to' pî'. —Apî'nîkon unekaranmapo ekaremekîya'nîkon ya, anî' maimu pe

insanan tîrîka'pîuya ekaremekîuya nîrî apî'nîkon —ta'pîiya. ³⁰—Anî' maimu pe João Batistaya tamî'nawîronkon yenpatakonapîti'pî mîrîrî? Paapa maimu pe ka'rî? Pemonkon maimu pe ka'rî? O'non ye'ka pe epu'tî pî' naati? —ta'pîiya. ³¹Mîrîrî taa Jesusya pî' to' eseurîma'pî teepere'se î' ye'ka pe yuuku tîuya'nîkon epu'tîkonpa kai'ma. João Batista nurî'tî eseurîmapîti'pî Paapa maimu pe kai'ma tamî'nawîronkon esenumenka'pî ipî'. Mîrîrî epu'tî'pî teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tononya. Mîrîrî ye'nen inkamoro João Batista nurî'tî yapurînenan nama'pî to'ya. —Paapa maimu pe Joãoya to' yenpatakona'pî taasa' ya, “Î' wani' awanî ye'nen João kupîya'nîkon pra awanî'pîkon innape moriya?” taa Jesusya eserîke awanî —ta'pî to'ya. ³²—Tîise tiaron pemonkon maimu pe to' yenpatakona'pîiya taasa' ya, tamî'nawîronkon ekore'ma upî'nîkon. Imakui'pî kupî to'ya eserîke awanî upî'nîkon —ta'pî to'ya.

³³Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya Jesus pî': —Epu'tî annaya pra man. Mîrîrî pî' ta'pî Jesusya: —Moriya anî' maimu pe unkupî kupîuya ekaremekîuya pepîn nîrî —ta'pîiya.

Jesus Eseurîma Uva Ye'kana' Pî'

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 ¹Moropai to' yeurîma pia'tî'pîiya panton pe: —Warayo'ya tînmîri ton ya'tî'pî. Tekkari ton pîmî'pîiya mararon pepîn uva ye'ka. Iwatî'pîiya inonkon tî'kon ke. Kure'nan tî' yai a'ta ton yaka'pîiya uva yekku asu'kato' ton. Tînmîri era'manenan yaponse' ton kawînan koneka'pîiya, ipo si'ma o'ma'kon ewomî era'mato'pe to'ya. Mîrîrî tîpo tiaronkon warayo'kon pî' ta'pîiya: “Umîri pî' eesenyaka'makon ya uyekkari yonpa ke aye'mauya'nîkon. Itonpa wanî uyekkari pe moropai itonpa wanî ayekkarikon pe,” ta'pîiya. “Inna. Î' wani' pra man,” ta'pî to'ya. Moropai attî'pî tiaron pata pona. ²Mîrîrî tîpo itekkari emîrî'pî. Mîrîrî yai tîpoitîri yarima'pîiya, inkamoro warayo'kon pia tekkari yonpa era'mai. Eerepamî'pî. ³Tîise mîîkîrî yapisî'pî to'ya. I'po'pîti'pî to'ya. Î' rî tîtise pra tîise mîîkîrî tîrîka'pî to'ya. Î' ton pra awenna'po'pî tîkaraiwarî pia. ⁴Moropai tiaron tîpoitîri yarima'pî umî esa'ya. Mîîkîrî pa'tîpîti'pî to'ya ipu'pai yai. Imakui'pî kupî'pî to'ya yarakkîrî. ⁵Moropai inî'rî tiaron yarima'pîiya. Mîîkîrî wî'pî to'ya. Mîrîrî warantî tiaronkon yarimapîti'pîiya tiwin pî'. Moropai mîrîrî warantî inkamoro pî' imakui'pî kupî'pî to'ya to' yarakkîrî. Tiaronkon po'pîti'pî to'ya moropai tiaronkon wî'pî to'ya.

⁶Moro awanî'pî tiwinano'pî warayo'. Umî esa' munmu mîîkîrî. Kure'ne tînmu yapurî'pîiya. Upoitîritonon yapurî to'ya pra awanî'pî. Tîise mîserî unmu yapurî to'ya kai'ma eesenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen tînmu yarima'pîiya.

⁷Tîise inkamoro warayo'kon pia mîîkîrî erepamî pe, ipî' to' eseurîma'pî teepere'se. “A'kî. Umî esa' sa'manta yai, inmurî'pî pata pe umî ena. Mîrîrî

ye'nen iwîpai'nîkon. Mîrîrî tîpo umî esa' sa'manta yai, upatakôn pe eena itesa' ton pra awanî ye'nen,” ta'pî to'ya. ⁸Mîrîrî ye'nen mîkîrî umî esa' munmu yapisi'pî to'ya. Moropai iwî'pî to'ya. Itesa' rî'pî yenumî'pî to'ya umî yapai —ta'pîiya. ⁹—Mîrîrî epu'tî tîuya pe, î' kupî uva ye'ka esa'ya eserîke awanî? —ta'pî Jesusya to' pî'. —Tînmîri ya' attî moropai inkamoro warayo'kon, inmu wîtîponkon tî'kaiya eserîke awanî tamî'nawîrî. Mîrîrî tîpo tiaronkon warayo'kon eporîiya tînmîri era'manenân ton —ta'pî Jesusya. ¹⁰—Sîrîrî Paapa maimu e'menukasa' epu'nenan amîrî'nîkon. Sîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî. Sîrîrî warantî imenuka'pî to'ya:

Tî' pe wîtî konekanenanya ta'pî: “Sîrîrî tî' wanî pepîn morî pe, wîtî konekato'pe”, taa to'ya.

Moropai yenumî'pî to'ya.

Tîise to' nenumî'pî wanî'pî morî pe pu'kuru tamî'nawîron tî' yentai. Tarîpai wîtî ko'mannîpîiya tamî'nawîron tî' yentai eesenumî namai.

¹¹ Uyepotorîkonya to' nîrumaka'pî kupî'pî tamî'nawîron yentai.

Kure'ne esenumenkan inkupî'pî pî'.

Sl 118.22,23

Mîrîrî warantî Paapa maimu menuka'pî penaro'konya —ta'pî Jesusya.

¹²Tîwinîkîi'nîkon Jesus eseurîma panton pe epu'tî'pî teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon, moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tononya. Mîrîrî ye'nen anapi'pai to' wanî'pî. Tîise tamî'nawîronkon nama'pî to'ya arinîke to' wanî ye'nen. Jesus rumaka'pî to'ya. Moropai to' wîtî'pî.

Jesus Eseurîma Imposto Pî'

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³Mîrîrî tîpo fariseuyamî' yarima'pî tiaronkonya Jesus pia Herodes pemonkonoyamî' pokonpe. Jesus anaka'mapai to' wanî'pî. Yairî pra eeseurîma yu'se to' wanî'pî, “A'kî, imakui'pî pe eeseurîma,” taakonpa kai'ma. ¹⁴To' erepamî'pî iipia. —Anna yenupanen —ta'pî to'ya ipî'. —Ayeseru epu'nenan anna. Seru'ye' pepîn amîrî. Ipîkkukon pepîn yentai ipîkkukon yapurînen pepîn amîrî. Paapa yeseru ekaremekîya tiaronkon ipîkkukon tînamai pra. Ayekaranmapo annaya sîrîrî. Uyesa'kon César nekaremekî'pî tamî'nawîronkon ne'maton pe, tîîpia ye'ma annaya ya, morî pe awanî? Paapa nekaremekî'pî unkupîkon ton pe yairî anna wanî mîrîrî? —ta'pî to'ya. ¹⁵—O'non ye'ka pe epu'tî pî' nan? Ye'ma annaya ka'rî? Ye'ma annaya pepîn ka'rî? Tîise seru' pe tenku'tî to'ya epu'tî'pî Jesusya. —Yairî pra amaimukon yuukuuya yu'se awanîkon epu'tî pî' wai eeseurîmakonpa kai'ma —ta'pîiya. —Maasa, tîniru ene'tî era'mato'peuya. ¹⁶Tîniru ena'pî enepî'pî to'ya. Jesusya yapisi'pî. —Anî ese' e'menukasa' sîrîrî? —ta'pîiya to' pî'. —Uyesa'kon César mîkîrî —ta'pî to'ya. ¹⁷—Inna,

moriya —ta'pî Jesusya. —Itîîkî iipia, imîrî pe awanî ye'nen. César nekaremekî'pî unku'pîkon ton pe ku'tî moropai Paapa nekaremekî'pî unku'pîkon ton pe ku'tî nîrî.

Mîrîrî taiya pî' ta'pî to'ya: —Akaya, epu'nen mîîkîrî.

Jesus Eseurîma E'mî'sa'kanto' Pî'

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸Mîrîrî tîpo saduceuyamî' wîtî'pî Jesus pia. Saduceuyamî' inkamoro Judeuyamî'. Tiaron pe rî to' esenumenka. Sa'mantan tîpo ipatîkarî tîpanî kai'ma to' esenumenka. E'mî'sa'kan pepîn sa'mantan tîpo kai'ma to' esenumenka. Inkamoro wîtî'pî Jesus pia. Moropai ekaranmapo'pî to'ya. ¹⁹—Anna yenupanen —ta'pî to'ya. —Moisés nurî'tîya uyeserukon ton menuka'pî. Mîrîrî warantî ta'pîiya inmu pîn warayo' sa'manta ya itakono'pîya ino'pî rî'pî yapisî e'pai awanî tîno'pî pe. Mîrîrî tîpo more yan pe irui no'pîrî'pî enasa' ya tînre yenpoiya yai, “Urui munmu'pî mîserî”, taa warayo'ya tînmu pe tîise. Mîrîrî Moisés nurî'tî nîmenuka'pî uyeserukon ton pe. ²⁰Tarîpai, moro awanî'pî warayo'kon asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon kaisarî. To' ruinankon no'pîta'pî tîise inmu pra si'ma aasa'manta'pî. ²¹Mîrîrî tîpo tîrui no'pî rî'pî yarakkîrî itakono'pî wanî'pî. Tîise mîrîrî warantî nîrî aasa'manta'pî inmu pra si'ma. Moropai mîîkîrî yakono'pîya tîruinankon nurî'tî no'pî rî'pî yapisî'pî tîno'pî pe mîrîrî warantî. Moropai mîrîrî warantî nîrî inmu pra si'ma aasa'manta'pî. ²²Tamî'nawîrî to' sa'manta'pî, tiwin pî' tîruinankon nurî'tî no'pî rî'pî yarakkîrî tîwanîkon tîpo, to' e'tî'ka'pî. Moropai warayo'kon sa'manta tîpo, mîîkîrî wîrî' nîrî sa'manta'pî. ²³Asakî'ne mia' pona tîmo'tai kaisarî warayo'kon e'sa' wanî'pî. Mîîkîrî wîrî' yarakkîrî inkamoro wanî'pî inyo pe tamî'nawîrî. Innape isa'manta'san e'mî'sa'ka ya, o'non ye'ka warayo' no'pî pe mîîkîrî wîrî' wanî e'painon to' e'mî'sa'ka yai? —ta'pî saduceuyamî'ya Jesus pî'.

²⁴—Paapa maimu epu'tîya'nîkon pra naatîi —ta'pî Jesusya. —Moropai meruntî ke pu'kuru Paapa wanî epu'tîya'nîkon pra naatîi. Mîrîrî ye'nen eesenku'tîkon mîrîrî. ²⁵Isa'manta'san e'mî'sa'kasa' yai, anî' wanî pepîn tîno'pî ke. Moropai tînyo ke wîrî' wanî pepîn. To' ko'mamî ka' ponkon Paapa maimu ene'nenan inserîyamî' warantî —ta'pî Jesusya. ²⁶—Maasa isa'manta'san e'mî'sa'kato' pî' ayeurîmauya'nîkon. Moisés nurî'tî nîmenuka'pî itekare epu'nenan amîrî'nîkon. Manni' parî' aramorî'pî aramî ekaremekî tîuya pe, tarakkîrî Paapa eseurîma'pî ekaremekî'pîiya. Paapaya ta'pî:

“Uurî Paapa wanî Abraão nurî'tî yepotorî pe,
moropai Isaque nurî'tî yepotorî pe,
moropai Jacó nurî'tî yepotorî pe,” ta'pîiya.

ta'pî Moisés nurî'tîya. ²⁷Ipatîkarî pemonkon tîpamî ya, itesa' pe Paapa wanî pepîn e'painon aatîpansa' ye'nen. Enen tîpia tîiko'mansenon esa' pe awanî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî taa Paapaya manni' wenai enen Abraão nurî'tî wanî, moropai Isaque nurî'tî wanî, moropai Jacó nurî'tî wanî Paapa pia epu'tî mîrîrî. Mararî pra amîrî'nîkon esenku'tîsa' mîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma

Paapa Nekaremekî'pî Unkupîkon Ton Pî'

(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

²⁸Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupaton warayo' erepamî'pî to' pia. Jesus yarakkîrî saduceuyamî' esiyu'pîtî eta'pîiya. Morî pe Jesusya saduceuyamî' maimu yuuku eta'pîiya. Moropai Jesus ekaranmapo'pîiya. —Uyeserukon ton pe Paapa nekaremekî'pî moro man. Tîise o'non wanî to' yentai panpî'? O'non yawîrî ko'mannî yu'se Paapa wanî kure'ne panpî'? —ta'pîiya.

²⁹Jesusya ta'pî: —Sîrîrî to' yentaino panpî'. See warantî awe'menukasa': Etatî, Israel yonparî'san. Ayesa'kon Paapa tiwinan. Tiaron ikaisaron ton pra man.

³⁰Paapa yapurîtî tamî'nawîrî ayewankon ke.

Mîîkîrî ku'tî ayesa'kon pe.

Kure'ne eesenumenkato'kon ke yapurîtî.

Moropai tamî'nawîrî ameruntîrikon ke esenyaka'matî iipia.

Dt 6.4,5

Mîrîrî warantî awe'menukasa' —ta'pî Jesusya. ³¹—Itonpa nîrî moro man. Sîrîrî itonpa:

Tamî'nawîronkon pînînmata aawarîrî eetî'nînma manni' warantî.

Lv 19.18

Mîrîrî warantî awe'menukasa' man —ta'pî Jesusya. ³²—Innape man, uyenupanen —ta'pî mîîkîrî Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupanenya. —Tiwinan Paapa seru' pepîn. Innape ikaisaron ton pra awanî taaya manni' warantî. ³³Kure'ne itu'se e'nî e'pai awanî. Ipî' esenumenkan e'pai awanî mararî pra. Meruntî ke iipia esenyaka'man e'pai awanî. Moropai uuwarîrî'nîkon etî'nînman kaisarî tamî'nawîronkon pînînma e'pai awanî seru' pepîn. Mîrîrî warantî ikupî ya, Paapa wakîrî pe panpî' e'nî. Tîwakîrî pe ikupîiya iipia untîrikon pe uyekînkon po'tî yentai, moropai uyekînkon wîî yentai —ta'pîiya. ³⁴Epu'nen pe mîîkîrîya tîmaimu yuuku epu'tî tîuya ye'nen, Jesusya ta'pî ipî': —Ayesa' pe Paapa yapisîya eserîke epu'tî pî' wai. Mîrîrî tîpo tamî'nawîronkon ena'pî eranne' pe Jesus pî'. Inî' anekaranmapopai pra to' awanî'pî.

Jesus Eseurîma Anî' Pe Cristo Wani Pî'
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵Moropai Jesusya tamî'nawîronkon yenupa'pî epîremanto' yewî' ta. Ta'pîiya to' pî': —Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya taa: “Penaro' Judeuyamî' esa' Davi nurî'tî parî'pî neken mîîkîrî Cristo, Paapa nîmenka'pî,” taa to'ya. Î' wani' awanî ye'nen mîîkîrî taa to'ya? —ta'pî Jesusya. ³⁶—Cristo pî' Davi nurî'tî eseurîma'pî pena. Morî Yekaton Wannîya eeseurîma emapu'tî'pî. Sîrîrî Davi nurî'tî maimu rî'pî:

Uyesa' pî' Paapaya ta'pî:
“Uupia ereutakî meruntî winî
ayeyatonon aretî'kauya pîkîrî” ta'pîiya.

Sl 110.1

Sîrîrî Davi maimu rî'pî. ³⁷Davi paa pe neken Cristo wani ya, î' wani' awanî ye'nen uyesa' taa Daviya manni' ipî'? —ta'pî Jesusya. Arinîkonya Jesusya tenupakon eta'pî tîwakîrîkon pe.

Jesus Eseurîma
Moisés Nurî'tîya Yenupato' Pî' Yenupatonkon Pî'
(Mt 23.1-36; Lc 20.45-47)

³⁸To' yenupa tîuya pe Jesusya ta'pî: —Tîwarî panpî' e'tî Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkonya ayenku'tîkon namai. Kusan panpî' sonpan tîponkon yeka'ma to'ya tîwakîrîkon pe tiaronkon yentai tîwanîkon epu'to'pe tamî'nawîronkonya. Tamî'nawîronkon esekaremekî yu'se to' wani' aronne panpî' e'repanto' pata ya tîwanîkon ya. ³⁹Epere'nîto' yewî' ta tîwanîkon yai, tamî'nawîronkon yenu kaisarî ereutapai to' wani' aronne panpî' teesera'makonpa. Arinîkon kore'ta entamo'kai tuutîkon ya, e'mai' pe entamo'kapai to' wani' tamî'nawîronkon rawîrî. ⁴⁰Tîise inyo isa'manta'san wîrî'sanyamî' yemanne moropai to' pata mo'ka to'ya. Mîrîrî tanne kure'ne to' epîrema epîremanto' yewî' ta morî pe tîwanîkon kai'ma tamî'nawîronkon esenumenkato'pe tîpî'nîkon. Mîrîrî warantî inkamoro Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon wani' mîrîrî. Mararî pra Paapaya to' taruma'tî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Paapa Pia Wîrî' Nîfirî'pî Pî'
(Lc 21.1-4)

⁴¹Mîrîrî tîpo Jesus ereuta'pî tîniru yapi'to' yense' pia. Paapa yapurî pe arinîkonya tîtîninurîrîkon tîrî itense' ya era'ma'pîiya. Mararon pepîn tîniru tîrî'pî arinîkonya tîniru esanonya. ⁴²Inyo isa'manta'pî wîrî' iipî era'ma'pîiya. Tîwe'taruma'tîsen mîîkîrî, tîniru esa' pepîn. Mîîkîrîya asakî'ne tîniru ena'pî mîrîkkî tîrî'pî itense' ya. Tiwin ite'ka tîwentamo'kato' yepe' kaisaron tîrî'pîiya mîrîrî.

⁴³Mîrîrî era'ma tîuya pe, tînenupa'san pî' ta'pî Jesusya: —Mîîkîrî era'matî. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tîwe'taruma'tîsen mîîkîrî wîrî' inyo isa'manta'pî. Tîîse tîniru yense' ya tamî'nawîronkon nîtîrî'pî yentai intîrî'pî era'ma Paapaya tîwakîrî pe. ⁴⁴Inkamoro tînururî wanî kure'ne moropai itonpa pe neken itîîsa' to'ya. Tîîse î' ton pra si'ma wîrî'ya tîtînururî tîrî'pî tamî'nawîrî. Tekkari ye'mato' tîîsai'ya mîrîrî Paapa pia —ta'pî Jesusya.

Jesus Eseurîma Epîremanto' Yewî' Atanka Pî'

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 ¹Epîremanto' yewî' tapai teepa'kakon pe, Jesus nenupa'pî warayo'ya ta'pî ipî': —A'kî, seeni' epîremanto' yewî' konekasa' to'ya morî pe, inonkon panpî' tî' ke era'makî —ta'pîiya tepotorî Jesus pî'. ²Jesusya ta'pî ipî': —Kure'nan seeni' wîttî era'ma pî' naatîi. Tîîse tiaronkonya seeni' wîttî yaranka kupî sîrîrî tamî'nawîrî. Yaranka to'ya tîpo tonpa po tiwinan tî' e'nîmî pepîn. Yenumî to'ya tamî'nawîrî.

Tînenupa'san Yeurîma Jesusya

O'non Ye'ka Pe Pata Ena Kupî Pî'

(Mt 24.3-14; Lc 21.7-19)

³Mîrîrî tîpo Oliveira kîrî po Jesus ereutasa' wanî'pî tiaronkon yarakkîrî. Moro si'ma epîremanto' yewî' era'ma'pî to'ya. Tonpakon kore'tapai teemo'kai Pedro, moropai Tiago, moropai João, moropai André, inkamoro ya ta'pî Jesus pî': ⁴—Maasa, î' pensa mîrîrî taaya manni' kupî to'ya? —ta'pî to'ya. —O'non ye'ka pe mîrîrî kupî to'ya pe awanî epu'tî annaya e'painon?

⁵Jesusya to' yeurîma pia'tî'pî. —Tîwarî e'tî, anî'ya ayenku'tîkon namai. ⁶Uurî pe arinîkon e'kupî kupî sîrîrî seru' pe. “Uurî Cristo. Paapaya uyarimasa' sîrîrî,” taa to'ya kupî sîrîrî. Mîrîrî warantî arinîkon yenku'tî to'ya kupî sîrîrî. ⁷Aminkankon pepîn eseya'nama moropai aminkankon eseya'nama yekare etaya'nîkon. Tîîse mîrîrî pî' teesi'nî'se pra me'tîi. Mîrîrî warantî pata wanî pe man. Tîîse maasa tamî'nawîron ataretî'ka pepîn mîrîrî. ⁸Pemonkonyamî' eseya'nama tiaron pata po tîîko'mansenon yarakkîrî. Moropai pemonkonyamî' esanon eseya'nama tiaronkon esanon yarakkîrî. Tu'ke ite'ka pata e'tîtîtikka kupî sîrîrî. Iwan wanî kupî sîrîrî kure'ne pata kaisarî'ne. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon e'taruma'tî pia'tî mîrîrî.

⁹Tîwarî ako'mantî. Judeuyamî'ya ayapisîkon moropai tesanonkon pia ayarîkon to'ya. Epere'nîto' yewî' ta a'po'pîtikon to'ya. Pemonkonyamî' esanon governadoryamî' pia moropai pemonkonyamî' esanon reiyamî' pia ayarîkon to'ya upemonkono pe awanîkon wenai. Inkamoro pî' nîrî uyeseru ekaremekîya'nîkon yu'se Paapa wanî. ¹⁰Paapa yekare ekaremekîya'nîkon e'pai awanî tamî'nawîronkon pî' sîrîrî non po. Mîrîrî ekareme'sa'ya'nîkon tîpo, sîrîrî non ataretî'ka. ¹¹Moropai tesanonkon

pia ayaríkon to'ya yai, “Aka, yu'tou'ya ton epu'tíuya pra wai,” kíkati. Aawarírí'níkon eeseurímakon e'pai pra awanî. Tííse Morí Yekaton Wanníya anekaremekíton ekaremekí ya, mîrírí mekareme'tíi.

¹²Warayo'konya takonkon wîi me'po. Tiaronkonya tînmukukon wîi me'po. Tiaronkon ekore'ma tunkon, moropai tísankon pí'. Tunkon, tísankon wîi me'po to'ya. ¹³Moropai tewanmakon pe tamî'nawíronkonya akupíkon, upemonkono pe awaníkon wenai. Tííse aasa'mantakon pikírí uyapuríya'níkon ya, Paapaya apíika'tíkon.

¹⁴Penaro' Paapa maimu ekareme'nen wanî'pî itese' Daniel. Mîíkírí maimu rî'pî e'menukasa' pí' esenupatî. Mîíkíríya ta'pî:

Tamî'nawíronkon yewanma pe tíwe'sen imakui'pî tîrî tiaronkonya kupî sîrírí epíremanto' yewî' ta. Mîrírí ye'ka tító' pepín mîrírí teuren, tííse moro itírí to'ya

Dn 9.27, 11.31, 12.11

ta'pî Daniel nurí'tíya. Mîrírí kupî to'ya yai, wî'kon kore'ta Judéia pata ponkon epe e'pai awanî —ta'pî Jesusya. ¹⁵—Mîrírí tauya manni' kupî to'ya ya, poro pona teepa'kasa'kon ye'ka pe, ka'ne' pe to' epe e'pai awanî, temannekon era'mai teewonse pra wítí ta. ¹⁶Tînmîrîkon ya teesenyaka'makon yai mîrírí kupî to'ya ya, ka'ne' pe to' epe e'pai awanî típonkon tînmo'ka'píkon tanunse pra. ¹⁷Aka more yan pe tíwe'sanon moropai mana'pokonkon to' munkíyamî' wîrî'sanyamî'. Inkamoro e'taruma'tí kupî sîrírí mîrírí yai. To' epe eseríke pra awanî, more yan pe tíwaníkon ye'nen, mana'pokonkon pe to' munkíyamî' wanî ye'nen. ¹⁸Mepírematíi kono' yai mîrírí imakui'pî iipí namai. Maasa pra kono' yai aapí ya, aní' epe eseríke pra awanî kure'ne tuna wanî ye'nen. ¹⁹Mîrírí warantí eena yai, enen tíwe'sanon e'taruma'tí ipíra. Sîrírí non koneka'pî Paapaya pata pai sîrírí típose aní' e'taruma'tí pra awanî, inkamoro e'taruma'tító' ton kaisarí. Moropai mîrírí warantí to' e'taruma'tí típo iní' aní' e'taruma'tí pepín mîrírí warantí. ²⁰Tíko'man pe tamî'nawíronkon e'taruma'tí ya mîrírí warantí, enen aní'rí ko'mamî pepín. Tííse tînmo'ka'san pínínma Paapaya kure'ne. Inkamoro tînmo'ka'san wenai, kure'ne tíko'man pe tamî'nawíronkon e'taruma'tí tíríya pepín. ²¹Mîrírí yai aní'ya taasa' ya apí'níkon: “A'kí, Paapa nîmenka'pî tarí man, Cristo,” innape mîíkírí kí'ku'tí. “A'kí siini' pata Cristo man” taa tiaronya ya, mîíkírí maimu kí'ku'tí innape. ²²Maasa pra seru' uurí pe tíwe'ku'sanon iipí. “Uurí Cristo,” taa to'ya kupî sîrírí. Moropai seru' pe Paapa maimu ekareme'nen pe tíwe'ku'sanon iipí kupî sîrírí nîrî. Ikupí eseríkan pepín kupî to'ya tamî'nawíronkon nera'ma ton pe. Moropai mîrírí wenai tiaronkon esenku'tí. “Innape Paapa narima'pî pe man,” taa to'ya. Típemonkono pe Paapa nîmo'ka'san anaka'mapai inkamoro seru'ye'kon wanî, mîrírí kupî tíuya'níkon eseríke awanî ya. ²³Mîrírí namai tíwarí ako'mantí. Maasa mîrírí warantí eena pra tííse amîrírí'níkon pí' ekaremekí pí' wai epu'tíkonpa. Mîrírí ye'nen tíwarí ako'mantí.

Tînenupa'san Yeurîma Jesusya Inî'rî Tuipî Pî'
(Mt 24.29-31; Lc 21.25-28)

24 Mîrîrî yai tamî'nawîronkon e'taruma'tî tîpo,
wei esi'nîpî pe man.

Moropai a'kare pra kapoi ena pe man.

25 Moropai sirikkîyamî' e'soroka pe man ka' poi.
Ka' pî' tîwe'sanon e'tîfî tîkka tamî'nawîrî.

Is 13.10, 34.4

26 Mîrîrî tîpo, pemonkon pe ka' poi iipî'pî uurî era'ma
tamî'nawîronkonya katupuru kore'ta. Upî' to' eseurîma mîrîrî yai:
“Ikaisaron meruntî ton pra man. Ikaisaron ipîkku ton pra man,” taa
to'ya. 27 Mîrîrî yai upoitîrîtonon inserîyamî' yarimauya upemonkono
pe unmo'ka'san muurukuntîi. Tamî'nawîrî pata kaisarî to' wîfî
upemonkonoyamî' unmo'ka'san era'mai, sîrîrî non po moropai ka' po.

28 A'kî, arawen ye' yeseru epu'nenan amîrî'nîkon. Arawen ye'
ari'kutasa' ya aminke pra, “Kono' pîfî wanî sîrîrî,” taaya'nîkon. 29 Mîrîrî
warantî nîrî mîrîrî ekaremekîuya manni' kupî to'ya era'maya'nîkon yai,
“Cristo enna'po kupî sîrîrî ka' poi. Eerepamî kupî sîrîrî,” taaya'nîkon
mîrîrî era'maya'nîkon pî'. 30 Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Tamî'nawîrî
sîrîrîpe enen tîko'mansenon sa'manta pepîn mîrîrî tauya manni' iipî
rawîrî. 31 Ka' moropai non e'tî'ka, tîise umaimu esuwa'ka pepîn. Ipatîkarî
yairî pu'kuru aako'mamî.

32 Î' yai moropai o'non poro wei tîise uui'pî inî'rî sîrîrî non pona esepu'tî
pepîn. Ka' ponkon inserîyamî'ya epu'tî pepîn. Uurîya nîrî, epu'tî pra
man. Uyunya neken tamî'nawîrî epu'tî. 33 Tîwarî panpî' ako'mantî. Î'
pensa enna'po epu'tîya'nîkon pra naatîi. 34 See warantî awanî pe man:
Tiaron pata pona warayo' wîfî yai, tewî' tapai tîpoitîrîtonon pî' taiya,
tewî' era'ma pî' to' ko'manto'pe. To' kaisarî to' esenyaka'mato' ton
ekaremekîiya. Moropai tiaron pî' taiya: “Mana'ta po ako'mankî. Morî pe
uyewî' era'makî” taiya. 35 Uurî wanî wîfî esa' warantî. Amîrî'nîkon wanî
ipoitîrîtonon warantî. Î' pensa enna'posa' iipî epu'tîya'nîkon pra naatîi. Yai
pra pata ewaronpansa' tanne uui'pî. Yai pra anoinna yai, yai pra kariwana
etun tanne, yai pra pata erenmapî tanne uui'pî. 36 Mîrîrî ye'nen tîwarî
ako'mantî, erepamî namai unîmîkîya'nîkon pra tîise. 37 Apî'nîkon tauya
manni' ekaremekîuya nîrî tamî'nawîronkon pî': Enpen panpî' ako'mantî.

Jesus Anapi'pai To' Wanî
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

14 1 Kono' kaisarî Judeuyamî' eperepî'pî isa'moto' ton pîn trigo
puusa' moropai carneiro pî' entamo'kai. Penane tîko'manse
Judeuyamî' entamo'kato'kon weiyu wanî'pî, itese' Páscoa. Mîrîrî yai

teepîremasanon esanon eseurîma'pî Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon yarakkîrî. —Ama' pe Jesus yapisî e'pai man iwîto'pe —ta'pî to'ya. ²—Tîise entamo'kan yai arinîkon kore'ta si'ma yapisî eserîke pra man. Tamî'nawîronkon epere'sa' tanne yapisî ya, to' ekore'ma eserîke awanî upî'nîkon. Uurî'nîkon yarakkîrî to' epî eserîke awanî —ta'pî to'ya.

Jesus Karapaima Wîri'ya A'pusin Ke

(Mt 26.6-13; Jo 12.1-8)

³Betânia po Jesus wanî'pî Simão yewî' ta. Mannî' Simão paran pî' si'pî, itese' leprosia. Mîîkîrî yewî' ta Jesus wanî'pî tiwentamo'ka pî'. Moropai awentamo'ka tanne wîri' iipî'pî iipia. A'pusin enepî'pîiya, itese' nardo tî' konekasa' itense', itese' alabastro. Nardo ke isa'manta'san kî'panenan Judeuyamî'. Epe'ke pu'kuru awanî. Itense' pottî waikîti'pî wîri'ya. Moropai mîrîrî nardo kamo'pîiya Jesus pu'pai pona.

⁴Mîrîrî pî' tiaronkon ekore'ma'pî. —Î' ton mîrîrî a'pusin kanpîti mîîkîriya î' pe pra rî? —ta'pî to'ya tonpakon pî'. ⁵Mîîkîrî wîri' pî' ta'pî to'ya: —Kane kane amîrî. Anna pia mîrîrî tîsa'ya ya, anna e'repa'pî e'painon. Tiwin kono' warayo' esenyaka'mato' yepe' kaisaron, 300 denari kaisarî ye'ma'pî tiaronkonya e'painon. Mîrîrî tîrî'pî annaya e'painon tiwe'taruma'tisanon pia teuren —ta'pî to'ya.

⁶Tîise Jesusya ta'pî to' pî': —Tîwî mîîkîrî wîri' nîsi. Î' ton pe ipî' eekore'makon? Morî pe pu'kuru inkupî'pî wanî uurî ton pe. ⁷Wei kaisarî tiwe'taruma'tisanon tîniru esanon pepîn wanî sîrîrî non po. Inkamoro anpîika'tîpai awanîkon ya, morî tîriya'nîkon e'painon to' pia. Tîise uurî, uutî kupî sîrîrî aapiapai'nîkon. Uutî tîpo, morî tîriya'nîkon pepîn e'painon uupia. ⁸Ikupî tîuya eserîkan ku'sai'ya manni', isa'manta'pî karapaima yu'na'tî rawîrî. Mîrîrî warantî ukarapaimasai'ya mîrîrî uyu'na'tî to'ya rawîrî. ⁹O'non pata uyekare eseta ya, sîrîrî non po, mîserî wîri' nîkupî'pî yekare eseta nîrî tamî'nawîronkonya inkupî'pî epu'to'pe. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn —ta'pî Jesusya.

Judasya Jesus Ekaremekî Iteyatonon Pî'

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰Mîrîrî tîpo inkamoro asakî'ne pu' pona tîmo'tai'nîkon kore'tawon, itese' Judas Iscariotes, wîti'pî teepîremasanon esanon pia. —Jesus anapi'pai awanîkon ya, apîika'tî tîuya'nîkon —ta'pîiya to' pî'. ¹¹—Inna, morî pe man —ta'pî to'ya. —Anna pîika'tîya ya tîniru ke aye'ma annaya —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Judas esenumenka'pî kure'ne, o'non ye'ka pe inkamoro pîika'tîto' tîuya ton pî' Jesus yapi'to'pe to'ya.

Jesus, Inenupa'san Entamo'ka Páscoa Pî'

(Mt 26.17-25; Lc 22.7-14,21-23; Jo 13.21-30)

¹²Isa'moto' ton pîn trigo puusa' pî' to' entamo'kato' esippia'tî yai, páscoa pî' tîwanîkonpa carneiroyamî' tî'ka'pî to'ya. Mîrîrî yai Jesus

nenupa'sanya ta'pî ipî': —O'non pata entamo'kanto' koneka annaya yu'se awanî? O'non pata páscoa pî' e'nî kupî sîrîrî? —ta'pî to'ya.

¹³Jesusa asakî'ne tînenupa'san mo'ka'pî to' yarimapa kai'ma. —Cidade pona atîti. Moro tuna mankanen warayo' eporîya'nîkon. Mîîkîrî wenairî matîtîi wîtîi ta eerepamî pîkîrî. ¹⁴Wîtîi ta eerepamîkon pe wîtîi esa' meurîmatîi. “Uyenupanenkonya tîmaimu yarima pî' man aapia. Upata'se' ton yu'se wai, moro unenupa'san yarakkîrî entamo'kato'pe, páscoa pî' anna e'to'pe, taa pî' uyenupanenkon man,” makatîi —ta'pî Jesusa to' pî'. ¹⁵—Moropai upata'se'kon ton ekaremekîiya apî'nîkon, kure'nan sala, kawînan. Aasîrî eekonekasa' era'maya'nîkon. Tamî'nawîron î' rî yu'se awanîkon ya moro awanî aasîrî. Moro entamo'kanto' ton mîkonekatîi —ta'pî Jesusa.

¹⁶Moropai Jesus nenupa'san ese'ma'tî'pî. Cidade pona to' wîtî'pî. Taa Jesusa manni' warantî pu'kuru eporî'pî to'ya, tamî'nawîrî. Moro to' entamo'kato' ton koneka'pî to'ya páscoa pî' to' e'to'pe.

¹⁷Moropai pata ewaronpamî pe, Jesus wîtî'pî to' pia tîpia e'nîmî'san tînenupa'san yarakkîrî. ¹⁸Entamo'kanto' yaponse' pia tîwentamo'kakon pe Jesusa ta'pî to' pî': —Amîrî'nîkon kore'tawon tarîronya uyekaremekî kupî sîrîrî uyeyatonon pî'. Ayenku'tîuya'nîkon pepîn. Uyarakkîrî tîwentamo'kasenya ikupî kupî sîrîrî —ta'pîiya. ¹⁹Mîrîrî pî' to' esewankono'ma'pî. —Uurîya ikupî pepîn, innape nai? —ta'pî to'ya ipî' tiwin pî' si'ma. ²⁰—Unenupa'san amîrî'nîkon, asakî'ne pu' pona'nîkon. Tîise tiwin akore'tawonkon ayonpakonya uyekaremekî kupî sîrîrî. Uyarakkîrî awentamo'ka manni' tiwinan prato po, mîîkîrîya uyekaremekî kupî sîrîrî. ²¹Uurî ka' poi iipî'pî aruinankon pe. Paapa maimu e'menukasa' manni' yawîrî, uusa'manta kupî sîrîrî. Tîise aka sa'ne mîîkîrî uyekaremekîton. Pena isanya mîîkîrî tînre yenposa' pra awanî ya, morî pe panpî' awanî'pî e'painon. Eesenposa' pra awanî ya, awe'taruma'tî pepîn teuren. Tîise kure'ne awe'taruma'tî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusa.

Jesus Eseurîma Tîmînî Pî'

(Mt 26.26-30; Lc 22.15-20; 1Co 11.23-25)

²²Tîwentamo'kakon pe Jesusa trigo puusa' yapisî'pî moropai eepîrema'pî. —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna yekkari ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo ipîrikkapîtî'pîiya moropai itîrî'pîiya to' kaisarî. —Maa. Sîrîrî upun —ta'pîiya. ²³Mîrîrî tîpo pisa yapisî'pîiya. —Morî pu'kuru amîrî, Paapa. Anna wuku ton tîrî pî' nai —ta'pîiya Paapa pî'. Mîrîrî tîpo itîrî'pîiya to' kaisarî. Tamî'nawîronkonya enîrî'pî. ²⁴Jesusa ta'pî to' pî': —Sîrîrî umînî. Umînî eti'kamo kupî sîrîrî arinîkon nîkupî'pî imakui'pî yepe' pe. Mîrîrî wenai Paapaya tamî'nawîron kupî e'painon apîika'tîto'peiya'nîkon ekareme'pîtîuya yawîrî —ta'pîiya. ²⁵—Inî'rî uva yekku enîrîuya pepîn tamî'nawîronkon esa' pe tîwanî yenpo Paapaya pîkîrî. Mîrîrî yai amenan uva yekku enîrîuya —ta'pîiya. ²⁶Moropai to' eserenka'pî Paapa yapurî pe. Mîrîrî tîpo to' epa'ka'pî. Oliveira kîrî pona to' wîtî'pî. To' erepamî'pî.

Jesusya Pedro Panama*(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)*

²⁷Moropai Jesusya ta'pî to' pî!: —Eranne' pe awanîkon ye'nen urumakaya'nîkon kupî sîrîrî, tamî'nawîrî. Mîrîrî warantî awe'menukasa' Paapa kaaretarî pî!. Paapaya ta'pî:

“Carneiroyamî' era'manen wîuya moropai carneiroyamî' e'tîrika.”

Zc 13.7

Mîrîrî warantî awe'menukasa'. Uwî to'ya kupî sîrîrî moropai amîrî'nîkon e'tîrika. ²⁸Tîise uusa'manta típo, Paapaya u'mî'sa'ka. Mîrîrî típo Galiléia pata pona uutî arawîrî'nîkon —ta'pî Jesusya. ²⁹Pedroya ta'pî ipî!: —Tamî'nawîronkonya arumaka ya, eranne' pe tíwanîkon ye'nen, uurîya arumaka pepîn. ³⁰Jesusya ta'pî ipî!: —Kaane, Pedro. Sîrîrî ewarono' ya' itakon ite'ka pe kariwana etun rawîrî amîrîya taa kupî sîrîrî, “Unepu'tî pepîn mîîkîrî Jesus”. Ayenku'tîuya pepîn, seurîwî'ne ite'ka mîrîrî taaya kupî sîrîrî —ta'pîya. ³¹Mîrîrî pî! Pedro eseurîma'pî meruntî ke. —Awî to'ya yai uurî nîrî wîi to'ya ya, mîwîni tîise “Unepu'tî pepîn Jesus,” tauya pepîn —ta'pîya. Mîrîrî warantî nîrî ta'pî to'ya, tamî'nawîrî.

Jesus Epîrema Tîpemonkonoyamî' Wetun Tanne*(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)*

³²Moropai Jesus yarakkîrî to' ewomî'pî Oliveira ye'kana' pî!. Oliveira ye'ka ese' Getsêmani. Moropai Jesusya ta'pî tînenupa'san pî!: —Tarî ereutatî uyun Paapa yarakkîrî eseurîma tanne. ³³To' yonpayamî' piapai Pedro, moropai Tiago, moropai João yarî'pîya. Eranne' pe eena pia'tî'pî. Ipîra eesewankono'ma'pî. ³⁴Inkamoro pî' ta'pîya: —Ipîra esewankono'man pî' wai. Esewankono'mato'ya uwî eserîke man. Maasa, tarî e'tî. Tîwarî e'tî. Pemonkon iipî era'matî —ta'pîya.

³⁵To' piapai Jesus atarima'pî mararî. Eesenumî'pî non pona epîremaî. Paapa pî' esatî'pîya tîwe'taruma'tî namai. ³⁶—Paapa —ta'pîya. —Tamî'nawîron kupîya e'painon. Upîika'tîkî e'taruma'tî namai. Tîise itu'se wanî yawîrî kî'kupîi. Itu'se awanî yawîrî neken iku'kî —ta'pîya.

³⁷Moropai inkamoro seurîwî'nankon pia awenna'po'pî. To' we'nasa' eporî'pîya. To' kurantanîpî'pîya. Pedro pî' ta'pîya: —Awetun mîrîrî? Mararî tîwarî aako'mamî yentai awanî mîrîrî? ³⁸Tîwarî ako'mantî. Paapa yarakkîrî eseurîmatî Makuiya ayenku'tîkon namai. Ayewankon ya Paapa maimu yawîrî iko'manpai awanîkon, tîise ikupîya'nîkon eserîke pra awanîkon a'tu'mîra pu'kuru awanîkon ye'nen.

³⁹Moropai inî'rî to' piapai attî'pî Paapa yarakkîrî eseurîmai. E'mai' pe mîrîrî ta'pî tîuya manni' warantî eepîrema'pî inî'rî. ⁴⁰To' pia tîwenna'posa' pe, inî'rî to' we'nasa' eporî'pîya. Mararî pra iwe'nunpai to' wanî'pî

yapítanî'pî to'ya yentai. To' yenpaka'pîiya inî'rî. To' eppe'sa' wanî'pî tíwe'nasa'kon pî'. Î taa tíuya'nîkon epu'tí to'ya pra awanî'pî Jesus pî'.

⁴¹Iteseurîno ite'ka pe Jesus wítî'pî to' piapai epîremai. Moropai inî'rî awenna'po'pî to' pia. —Sîrîrî típose awetunkon mîrîrî —ta'pîiya to' pî'. —Aasîrî man. Uurî ka' poi iipî'pî era'mai tiaron iipî. Sîrîrî pu'kuru utîrîiya kupî sîrîrî imakui'san warayo'kon pia. ⁴²E'mî'sa'katî. Wítîn sîrîrî. A'kî, imakui'san pia utîrîton warayo' yî'nî pî' man —ta'pîiya.

Jesus Yapisî To'ya

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jo 18.3-12)

⁴³Moropai mîrîrî pe rî Jesus eseurîma tanne, tiwin inenupa'pî warayo' Judas erepamî'pî. Teepîremanon esanon, Moisés nurî'tiya yenupanto' pî' yenupatonkon, moropai Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, inkamoro narima'san erepamî'pî Judas pokonpe. Arinîke to' wanî'pî. Tîkasuparaikon moropai títaikapukon ene'sa' to'ya wanî'pî.

⁴⁴Tîise tuutîkon rawîrî Judasya taasa' wanî'pî típokon pe tuutîsanon pî': —Warayo' pî' esekaremekî moropai yu'nauya. Mîîkîrî anapisîkon ton. Mapi'tîi moropai tíwarî si'ma maatîi ayesanonkon pia —ta'pîiya. ⁴⁵Moropai teerepamî pe Judas wítî'pî Jesus pia. —Aapia yî'nî pî' wai —ta'pîiya tepotorî pî'. Moropai Jesus yu'na'pîiya itenpata pî'. ⁴⁶Moropai Judas pokonpe iipî'sanya Jesus yapisî'pî. ⁴⁷Moro awanî'pî warayo', Jesus nenupa'pî. Mîîkîrîiya teepîremanon esanon yepotorî poitîrî wîi yonpa'pî tîkasuparai ke. Tîise ipuremekî'pîiya. Ipana neken ya'tî'pîiya. ⁴⁸—Uyapi'se aai'sa'kon tiaronkonya ama'ye' yapisî warantî —ta'pî Jesusya to' pî'. —Akasuparaikon moropai ataikîpukon ene'sa'ya'nîkon mîrîrî. ⁴⁹Wei kaisarî epîremanto' yewî' ta akore'ta'nîkon e'pítî'pî tamî'nawîronkon yenupa pî'. Mîrîrî kupîuya tanne, uyapisî'pîiya'nîkon wanî'pî e'painon. Tîise ikupîya'nîkon pra awanî'pî. Tîise Paapa maimu e'menukasa' manni' yawîrî eenasa' mîrîrî —ta'pîiya. ⁵⁰Moropai Jesus nenupa'sanya irumaka'pî. To' epe'pî, tamî'nawîrî iipiapai. ⁵¹Jesus yari'pî to'ya. Tiaron warayo', maasaron wítî'pî to' pîkîrî. Kamisa tîisai'ya wanî'pî ta'san pe. Mîîkîrî yapisî'pî inkamoroya ita'san pî'. ⁵²Tîise mîîkîrîiya típon rumaka'pî. Eeka'tumî'pî ipon pra.

Imakui'pî Jesus Nîkupî'pî Yuwa To'ya

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55; 63-71; Jo 18.13-14,19-24)

⁵³Moropai Jesus yari'pî to'ya teepîremanon esanon yepotorî pia. Teepîremanon esanon, Moisés nurî'tiya yenupanto' pî' yenupatonkon, Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, inkamoro epere'sa' wanî'pî moro. ⁵⁴Aminke Jesus pî' Pedro iipî'pî ite'ma'pî pî' teepîremanon esanon yepotorî yewî' poro yî'pîrî pîkîrî. Moro awe'nîmî'pî. Mororonkon surarayamî' pokonpe eereuta'pî. To' atapina'pî apo' pia. ⁵⁵Imakui'pî pe Jesus winîkîi teeseurîmanon yuwa'pî teepîremanon esanon moropai

Judeuyamî' esanon tiaronkonya. Se' kaisarî asakî'nankon eseurîma yu'se to' wanî'pî imakui'pî inkupî'pî pî' mîrîrî wenai iwîkonpa kai'ma teuren. Tîise mîrîrî warantî to' eseurîma pra awanî'pî. ⁵⁶Arinîkon eseurîma'pî ipî' seru' pe. Tîise se' kaisarî asakî'nankon eseurîma pra awanî'pî.

⁵⁷Tiaronkon e'mî'sa'ka'pî moropai seru' pe to' eseurîma'pî. —Jesus eseurîma'pî epîremanto' yewî' pî' —ta'pî to'ya. ⁵⁸—See warantî ta'pîiya: “Seenî' epîremanto' yewî' koneka'pî pemonkonyamî'ya. Tîise yarankauya kupî sîrîrî. Moropai seurîwî'ne wei tîpo inî'rî ikonekauya. Wîtî koneka warantî awe'koneka pepîn manni' amenan”, ta'pî Jesusya —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî to' eseurîma'pî Jesus pî'. ⁵⁹Mîrîrî ye'ka pe tîise, se' kaisarî asakî'nankon eseurîma pra awanî'pî.

⁶⁰Teepîremasanon esanon yepotorî e'mî'sa'ka'pî. To' yarakkita attî'pî. Jesus pî' ta'pîiya: —Imakui'pî pe insanan warayo'kon eseurîman pî' man apî'. To' maimu yuukuya pepîn? ⁶¹Tîise yuukuiya pra Jesus wanî'pî. Moo awanî'pî. Inî'rî teepîremasanon esanon yepotorî eseurîma'pî: —Cristo amîrî, Paapa munmu, Paapa nîmenka'pî? —ta'pîiya. ⁶²—Inna, Cristo uurî —ta'pî Jesusya. —Ka' poi iipî'pî uurî pemonkon pe. Paapa meruntî winî ereutasa' era'maya'nîkon kupî sîrîrî. Katupuru kore'ta uui'pî era'maya'nîkon kupî sîrîrî.

⁶³Mîrîrî eta tîuya pe, teepîremasanon esanon yepotorî ekore'ma'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen tîpon karaka'pîiya. —Inî'rî imakui'pî inkupî'pî yuwapai pra man —ta'pîiya. ⁶⁴—Imakui'pî pe eeseurîma Paapa winîkîi eta'nîkon man. O'non ye'ka pe epu'tî pî' naatî? Î' ye'ka pe iku'pai nai? —ta'pîiya. —Iwîpai man —ta'pî tamî'nawîronkonya. ⁶⁵Moropai tiaronkonya tetakukon yenumî'pî ipona. Itenpata yettapurî tîuya'nîkon tîpo ipa'tîpî'pî to'ya. —Anî'ya apa'tî pî' nai? Epu'kî, Cristo pe awanî ya —ta'pî to'ya ipî'. Moropai surarayamî'ya ipa'tîpî'pî tenyakon ke.

Unepu'tî Pepîn Taa Pedroya Jesus Pî'
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18; 25-27)

⁶⁶Mîrîrî tanne Pedro wanî'pî poro po. Teepîremasanon esanon yepotorî poitîrîpa' epa'ka'pî poro pona. ⁶⁷Apo' pia Pedro atapina era'ma'pîiya. Eesenumenka'pî ipî'. —Amîrî nîrî Jesus Nazarépon pokonpan —ta'pîiya. ⁶⁸—Kaane —ta'pî Pedroya. —Unepu'tî pepîn mîîkîrî. Mîrîrî tîpo wîtî iwa'to' mana'ta pia attî'pî.

⁶⁹Mîrîrî poro tuutî pe, inî'rî mîîkîrî wîrî'ya era'ma'pî. Mana'ta piawonkon pî' ta'pîiya: —Mîîkîrî Jesus pemonkono —ta'pîiya. ⁷⁰—Iseruku —ta'pî Pedroya inî'rî. Aako'mamî'pî mararî moropai mororonkon warayo'konya ta'pî ipî': —Innape Jesus pemonkono pe awanî eserîke awanî. Galiléia pon mîîkîrî, amîrî nîrî Galiléia pon —ta'pî to'ya. ⁷¹Mîrîrî pî' Pedroya ta'pî: —Unepu'tî pepîn mîîkîrî ipî' eeseurîmakon manni'. Useruku pepîn Paapaya uyera'ma pî' man. Seru' pe eseurîma ya Paapaya utaruma'tî —ta'pîiya.

⁷²Mîrîrî pe rî kariwana e'na'pî itakon ite'ka pe. Mîrîrî eta'pî Pedroya. Moropai awenpenata'pî Jesusya teurîma'pî pî'. “Itakon ite'ka pe kariwana

etun rawîrî, unepu'tî pepîn mîîkîrî Jesus, taaya eseurîwî'ne ite'ka," taasa' Jesusya pî' awenpenata'pî. Moropai tîkauware attî'pî, seru' pe tîwe'sa' ye'nen.

Jesus Yarî To'ya Pilatos Pia

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jo 18.28-38)

15 ¹Pata erenmapî pe, teepîremasanon esanon, Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon, Judeuyamî' panamanenan a'yeke'tonon, Judeuyamî' esanon tiaronkon, inkamoro eperepî'pî tamî'nawîrî î' kupî tîuya'nîkon pî' eseurîmai. Teeseurîmakon tîpo tîpoitîrîtononkon surarayamî' pî' ta'pî to'ya: —Jesus yaironpî'tî. Moropai yaatî pata esa' Governador Pilatos pia —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî ikupî'pî surarayamî'ya. ²Pilatosya Jesus ekaranmapo'pî. —Tamî'nawîron esa', rei amîrî, Judeuyamî' esa'? —ta'pîiya Jesus pî'. —Amîrîya taa mîrîrî. —ta'pî Jesusya. ³Teepîremasanon esanon eseurîma'pî seru' pe ipî'. —Mararon pepîn imakui'pî ku'sai'ya mîrîrî —ta'pî to'ya. ⁴Pilatosya ta'pî: —To' maimu yuukuya pepîn? Mararon pepîn imakui'pî ku'sai'ya taa pî' to' man apî'. ⁵Tîise inî' Jesus eseurîma pra awanî'pî. “Kaane, imakui'pî ku'sau'ya pra wai,” taiya pra awanî'pî. Mîrîrî pî' Pilatos esenumenka'pî kure'ne.

Jesus Wîi Me'po Pilatosya

(Mt 27.15-26; Lc 23.13-25; Jo 18.39-19.16)

⁶Pilatos yeseru wanî'pî Páscoa pî' Judeuyamî' wanî kaisarî tiwin pî' tînarakkamo'san rumakapî'tîya. Tînepu'tîkon esa'pî'tî'pî Judeuyamî'ya. Inkamoro rumakapî'tî'pîiya tiwin, tiwin kono' tîise. ⁷Atarakkannîto' ta warayo'kon wanî'pî imakui'pî kupî'tiponkon. Tamî'nawîronkon esanon pî' teekore'makon yai to' poitîrîtonon wîisa' to'ya wanî'pî. To' kore'ta warayo' wanî'pî itese' Barrabás. ⁸Arinîkon wî'tî'pî pata esa' Pilatos pia. Ipî' ta'pî to'ya: —Tiwin anarakkamo'pî anna yonpa rumakakî. Kono' kaisarî ikupîya manni' warantî irumakakî —ta'pî to'ya ipî'.

⁹—Anî' rumakauya yu'se awanîkon moriya? —ta'pî Pilatosya. —Mîserî Judeuyamî' esa' rei taaya'nîkon manni' ipî', mîserî rumakauya ka'rî —ta'pîiya. ¹⁰Ipî' tîkinmukon ye'nen Jesus ene'sa' teepîremasanon esananya wanî'pî epu'tî'pî Pilatosya. Mîrîrî ye'nen anrumakapai awanî'pî. ¹¹Tîise teepîremasanon esananya ta'pî tamî'nawîronkon pî': —Barrabás rumakaya yu'se anna man, ka'tî ipî' —ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî ta'pî tamî'nawîronkonya.

¹²—Tîise mîserî kanan, Judeuyamî' esa', rei taaya'nîkon manni' ipî', î' kupîuya yu'se awanîkon ipî'? —ta'pî Pilatosya. ¹³—Iwî me'pokî —ta'pî to'ya. —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî. ¹⁴—Î' wenai anwîpai awanîkon mîrîrî? —ta'pî Pilatosya. —Î' see mîrîrî imakui'pî inkupî'pî? Tîise aronne panpî' to' entaimepî'tî'pî: —Pakî'nan pona ipokapî'tî me'pokî —ta'pî to'ya.

¹⁵Tamî'nawîronkon wakîri pe e'pai Pilatos wanî'pî. Mîrîrî ye'nen Barrabás rumaka me'po'pîiya. Jesus po'pî'tî me'po'pîiya pemonkon po'pî'to' ke. Mîrîrî tîpo Jesus tîrî'pîiya surarayamî' pia pakî'nan po ipokapî'to'pe to'ya.

Jesus Pí' Surarayamí' O'ma'ta*(Mt 27.27-31; Jo 19.2-3)*

¹⁶Surarayamí'ya Jesus yari'pí pata esa' Governador Pilatos yewí' ta. Governador yewí' ese' pretório. Tonpakon surarayamí' muurukuntí'pí to'ya tamí'nawírí. ¹⁷Sonpan Jesus pon mo'ka'pí to'ya moropai suuyu sonpan rei pon ye'ka yeka'ma'pí to'ya ipon ton ipí' tíwo'ma'takon pe. Mí'ní kapí'pí to'ya itarako ton, rei yarakko warantí. Ipu'pai pona itírí'pí to'ya. ¹⁸Tíwo'ma'takon pe ipí' to' esekaremekí'pí. —Viva Jesus. Judeuyamí' esa' amírí. Rei amírí —ta'pí to'ya. Itaruma'tí'pí to'ya mírírí. ¹⁹Moropai ipa'típítí'pí to'ya ipu'pai pona yei ke. Tetakukon yenunpítí'pí to'ya ipona. Tese'mukon pona to' enapítí'pí ikaisarí yapurí pe, tíise to' seruku mírírí. Ipí' to' o'ma'ta mírírí. ²⁰Kure'ne ipí' tíwo'ma'takon típo, sonpan mo'ka'pí to'ya. Sonpan ipon tírí'pí to'ya ipona. Mírírí típo yari'pí to'ya pakí'nan pona ipokapí'se.

Jesus Pokapítí To'ya Pakí'nan Po*(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)*

²¹Tuutíkon pe warayo' eporí'pí to'ya, keren poi tui'sen cidade poro tuutísen, itese' Simão. Cirene pon mîikírí, Alexandre moropai Rufo yun. Mîikírí pí' ta'pí to'ya meruntí ke: —Ka'ne' pe panpí' aase sîrírí pakí'nan yarípa —ta'pí surarayamí'ya ipí'. Moropai yari'píiia. ²²Jesus yari'pí to'ya Gólgota kírí pona. Pemonkon pu'pai'pí warainon taato' mírírí Gólgota. ²³Moro iwuku ton tírí'pí to'ya uva yekku yai'mesa' remédio itese' mirra yarakkírí ne'ne' epu'tíiya namai. Tíise eníríiya pra awaní'pí.

^{24,25}Ineka'ta winíkíi wei tíise ipokapítí'pí to'ya pakí'nan pona. Tí'kon mîrikkí pí' to' su'mina'pí ipon rí'pí pantakapítí tíuya'níkon epu'tíkonpa kai'ma. Mírírí warantí ipantaka'pí to'ya. ²⁶MÍSERÍ JUDEUYAMÍ' ESA', REI, kai'ma kaareta pona itekare menuka'pí to'ya. Moropai itírí'pí to'ya pakí'nan yepoi tamí'nawíronkonya era'mato'pe. Mírírí kupí'pí to'ya í' wani' awaní ye'nen ipokapí'sa' tíuya'níkon epu'to'pe tamí'nawíronkonya. ²⁷Moropai asakí'ne ama'ye'kon pokapítí'pí to'ya ipokonpe. Tiwin ipokapítí'pí to'ya tiaron pakí'nan po, Jesus meruntí winí moropai tiwin ipokapítí'pí to'ya kamai' winí. ²⁸Mírírí warantí pena Paapa maimu e'menukasa' yawírí ikupí'pí to'ya. Pena Isaías nurí'tíya ta'pí:

Mîikírí taruma'tí to'ya imakui'san taruma'tí to'ya warantí

Is 53.12

ta'píiya. ²⁹E'ma taawírí tuutísanon o'ma'ta'pí ipí'. —Kane kane amírí. “Epîremanto' yewí' yarankauya. Iní' ikonekauya. Seuríwí'ne wei típo ikoneka aretí'kauya,” ta'píya seru' pe. ³⁰Mírírí kupípa kai'ma, meruntí ke awaní ya, aawarírí e'píika'tíkí. Autíkí pakí'nan poi —ta'pí to'ya Jesus pí'.

³¹Teepîremasanon esanon o'ma'ta'pí nírí ipí', Moisés nurí'tíya yenupato' pí' yenupatonkon pokonpe si'ma. —Tiaronkon píika'tí'píiya. Tíise aawarírí

awe'pũika'tĩ pra awanĩ —ta'pĩ to'ya. ³²Jesus pĩ' ta'pĩ to'ya: —Paapa nĩmenka'pĩ pe awanĩ ya, autĩkĩ pakĩ'nan poi. Awautĩ era'ma annaya ya, yai pra innape Israel nurĩ'tĩ paa rĩ'san esa' pe awanĩ kupĩ annaya e'painon —ta'pĩ to'ya. Insanan ipokonpe to' nĩpokapĩtĩ'san pakĩ'nan pona o'ma'ta'pĩ nĩrĩ ipĩ'.

Jesus Sa'manta

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30)

³³Ineka'ta pairĩ wei tĩse pata ewaronpamĩ'pĩ. Ewaron pe aako'mamĩ'pĩ wei autĩ tĩpose. ³⁴Wei autĩsa' tanne Jesus entaime'pĩ aronne. —Eloi, Eloi, lamá sabactãni —ta'pĩya tĩmaimu ta.

—Paapa, Paapa, ĩ' wani' awanĩ ye'nen urumakaya sĩrĩrĩ?

Sl 22.1

—taato' mĩrĩrĩ umaimukon ta.

³⁵Tiaronkon ipĩ' teesenumenkakon ye'ka pe mĩrĩrĩ taiya eta'pĩ yairĩ pra. Elias, Elias, taiya kai'ma to' esenku'tĩ'pĩ. Moropai ta'pĩ to'ya: —A'kĩ. Elias nurĩ'tĩ yannoia etatĩ maasa —ta'pĩ to'ya.

³⁶Tiaron eka'tumĩ'pĩ tuna yu'nanen esponja era'mai. Mĩrĩrĩ tĩrĩ'pĩya so'ri uva yekku ka' yu'nato'peiya. Mĩrĩrĩ tĩpo yei yaretĩ pĩ' yasi'tĩ'pĩya. Inta pona irennuku'pĩya yu'nato'peiya kai'ma. Mĩrĩrĩ tĩpo ta'pĩya: —Maasa, pakĩ'nan poi imo'kai Elias nurĩ'tĩ iipĩ era'mapai'nĩkon —ta'pĩya.

³⁷Meruntĩ ke Jesus entaime'pĩ. Moropai aasa'manta'pĩ.

^{38,39}Surarayamĩ' yepotorĩ wanĩ'pĩ moro Jesus era'ma pĩ'. Mĩrĩrĩ warantĩ aasa'manta era'ma tũya pe, —Innape Paapa munmu pe mĩserĩ man —ta'pĩya. Mĩrĩrĩ tanne epĩremanto' yewĩ' tawon Paapa pata'se' yuwa'to' kamisa e'karaka'pĩ ineka'ta poi mai winĩkĩ. Kure'nan soren pe tĩwe'sen pe awanĩ'pĩ. Ere'sin pe nĩrĩ awanĩ'pĩ.

⁴⁰Wĩrĩ'sanyamĩ' wanĩ'pĩ moro nĩrĩ Jesus era'ma pĩ' aminke si'ma. Moro to' wanĩ'pĩ Maria Madalena, Salomé, moropai tiaron Maria, José moropai Tiago maasaron panpĩ' yan mĩĩkĩrĩ Maria. ⁴¹Galilėia pata po Jesus asarĩ yai, inkamoro wĩrĩ'sanyamĩ' wanĩ'pĩ ipĩkĩrĩ asarĩ'san pe. Itekkari ton koneka tĩpokon pe. Tiaronkon wĩrĩ'sanyamĩ' wanĩ'pĩ moro nĩrĩ, Jesus wenairĩ iipĩ'san Jerusalėm pona.

Jesus Yu'na'tĩ To'ya

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁴²Sábado wanĩ'pĩ Judeuyamĩ' erĩ'ka'to' weiyu pe. To' yeseru wanĩ'pĩ to' ekoneka sexta feira yai sábado yai teerĩ'kapĩkonpa. To' ekonekato' weiyu yai Jesus sa'manta'pĩ. ⁴³Mĩrĩrĩ ye'nen José Arimatėia pon wĩtĩ'pĩ Pilatos pia. José wanĩ'pĩ Judeuyamĩ' panamanen pe. Tamĩ'nawĩronkon esa' pe Paapa iipĩ nĩmĩkĩ pĩ' tĩwe'sen pe awanĩ'pĩ nĩrĩ. Eranne' pe pra attĩ'pĩ Pilatos pia, pata ewaronpamĩ tanne. Eerepamĩ'pĩ. Pilatos pĩ' ta'pĩya: —Jesus esa'rĩ'pĩ anmo'kapai wai pakĩ'nan poi yu'na'tĩto'peuya. Sábado yai pakĩ'nan po aako'mamĩ yu'se pra

anna man —ta'píiya. ⁴⁴—Aasírí aasa'mantasa' mîrîrí? —ta'pî Pilatosya. Imu'tunpa'píiya. Surarayamî' esa' yanno me'po'píiya. Aaipî'pî. —Aasírí Jesus sa'mantasa' mîrîrí? —ta'pî Pilatosya ipî'. ⁴⁵—Inna, aasírí aasa'mantasa' man —ta'pî surarayamî' esa'ya. —Moriya itesa'rî'pî mo'kata —ta'pî Pilatosya José pî'. ⁴⁶Mîrîrí típo Joséya kure'nan kamisa yenna'pî. Attî'pî tiaronkon yarakkîrí Jesus esa'rî'pî mo'kai. Imoka'pî to'ya. Moropai iwontî'pî to'ya mîrîrí kamisa ke. Ikîrí yai a'ta yakasa' Joséya wanî'pî isa'manta'san yense' ton pe. Kure'ne awanî'pî. Mîrîrí ya' Jesus esa'rî'pî wonnîpî'pî to'ya Judeuyamî' yeseru yawîrí. Moropai a'ta yettapurî'pî to'ya kure'nan tí' ke. ⁴⁷Tamî'nawîrí mîrîrí kupî to'ya era'ma'pî Maria Madalenaya moropai tiaron Mariaya, José yan Mariaya.

Tîisa'manta Típo Jesus E'mî'sa'ka

(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

16 ¹Sábado esuwa'kasa' típo inkamoro wîrí'sanyamî' wîtî'pî Salomé pokonpe a'pusin yennai Jesus esa'rî'pî karapaimato' ton, Judeuyamî' yeseru yawîrí ikupíkonpa kai'ma. ²E'mai'non wei erenmapí pe, domingo yai to' wîtî'pî a'ta pia itesa'rî'pî karapaimai. Penane marî pu'kuru to' ese'ma'tî'pî wei epa'kasa' tanne. ³Tuutíkon pe to' eseuríma'pî. —Anî'ya a'ta yettapuru tí' mo'ka ewonnîto'pe? —ta'pî to'ya.

⁴Mîrîrí ta'pî to'ya kure'ne tí' e'sa' ye'nen. Moropai teerepamíkon pe a'ta esettapurukasa' era'ma'pî to'ya. itettapuru era'tísa' era'ma'pî to'ya. ⁵A'ta ya' to' ewomî'pî. Moro warayo' ereutasa' eporî'pî to'ya meruntí winî. Aimutun pe ipon wanî'pî sonpan. [Inserî pe awanî'pî.], Mîíkîrí pî' to' esi'nîpî'pî. ⁶Mîíkîríya ta'pî to' pî': —Teesi'nî'se pra e'tí. To' nîpokapítî'pî pakí'nan pona yuwaya'níkon mîrîrí. Jesus Nazarépon yuwaya'níkon. Tîise tarí Jesus ton pra man. Awe'mî'sa'ka'pî man. A'kî, ipata'pî era'matî —ta'píiya. ⁷—Galiléia pona wîtîn pî' man arawîrí'níkon. Miarî era'maya'níkon kupî sîrîrí apî'níkon ta'pî tíuya manni' yawîrí. Mîrîrí ekareme'tantî Pedro moropai tiaronkon inenupa'san pî' —ta'píiya.

⁸To' epa'ka'pî. To' esi'nî'sa' wanî'pî í' taa yentai. To' e'títítikka'pî. A'ta piapai to' eka'tumî'pî. Tuutíkon pe anî' yarakkîrí to' eseuríma pra awanî'pî, teesi'nî'sa'kon ye'nen.

Maria Madalenaya Jesus Era'ma Enen

(Mt 28.9-10; Jo 20.11-18)

⁹Domingo yai Jesus e'mî'sa'ka'pî mîrîrí penane marî pu'kuru. Maria Madalenaya Jesus e'mî'sa'kasa' era'ma'pî domingo yai, penane marî pu'kuru, tiaronkonya era'ma rawîrí. Mîíkîrí Maria Madalena pena o'ma'kon ewonsa' wanî'pî ya', asakí'ne mia' pona tíimo'tai kaisarí. Inkamoro tíríka'pî Jesusya. Mîíkîríya Jesus era'ma'pî tiaronkonya era'ma rawîrí. ¹⁰Inenupa'san esewankono'masa' karau tanne, to' pia Maria Madalena erepamî'pî. —Jesus e'mî'sa'kasa' man —ta'píiya to' pî'. ¹¹—Enen

awanî sîrîrî. Uyenu ke era'ma pî' wai —ta'pîiya. Tîîse innape imaimu kupî to'ya pra awanî'pî.

Jesus Era'ma Inenupa'sanya, Asakî'nankonya
(Lc 24.13-35)

¹²Mîrîrî tîpo asakî'nankon inenupa'sanya Jesus era'ma'pî cidade poi tuutîkon pe. Tiaron pe eetinyaka'masa' ye'nen, ka'ne' pe epu'tî to'ya pra awanî'pî. ¹³Tepu'tî to'ya emapu'tîsai'ya tîpo, to' enna'po'pî tonpakon pia ekareme'se. Tîîse innape to' maimu kupî to'ya pra awanî'pî.

Jesus Era'ma Inenupa'sanya,
Tiwin Pu' Pona Tîîmo'tai'nîkonya
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23; At 1.6-8)

¹⁴Mîrîrî tîpo Jesus era'ma'pî inenupa'sanya, tiwin pu' pona tîîmo'tai'nîkonya. Tîwentamo'kakon yai era'ma'pî to'ya. Jesusya to' panama'pî. —Uyewankono'ma pî' naatîi —ta'pîiya to' pî'. —Î' ton pe see innape e'mî'sa'kasa' kupîya'nîkon pra awanîkon? E'mî'sa'ka tîpo akore'tawonkonya uyera'ma'pî enen. Mîîwîni tîîse innape ikupîya'nîkon pra awanî'pîkon. Innape anku'pai pra awanîkon mîrîrî —ta'pîiya.

¹⁵—Pata kaisarî matîtîi. Tamî'nawîronkon pî' Paapa yekare mekareme'tîi. ¹⁶Tiaronkonya innape Paapa yekare kupî ya moropai to' yenpatakonaya'nîkon e'pai man. Mîrîrî warantî inkamoro e'pîika'tî. Tîîse tiaronkonya innape Paapa yekare kupî pepîn. Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka yarima Paapaya apo' ya' —ta'pîiya. ¹⁷—Innape tîku'nenan kupî Paapaya meruntî ke ikupî eserîkan pepîn ku'to'pe to'ya. Mîrîrî kupî Paapaya innape itekare wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. Umeruntîri ke o'ma'kon tîrîka to'ya. Tiaron to' nepu'tî pepîn tîrîuya to' maimu ton. ¹⁸Tînepu'tîkon pe pra sokoro'pan ikîi yanunsa' to'ya ya, to' yeparantîiya pepîn. Tînepu'tîkon pe pra tîmai'pato'kon enîrî tîuya'nîkon ya to' emai'pa pepîn. Pri'yawonkon pepîn pona to' epîrema. To' yepi'tî Paapaya. Mîrîrî warantî innape Paapa ku'nenan wanî kupî sîrîrî —ta'pî Jesusya.

Jesus Wîtî Ka' Pona Paapa Pia
(Lc 24.50-53; At 1.9-11)

¹⁹To' yarakkîrî teeseurîma tîpo, Jesus wîtî'pî ka' pona. Paapaya yarî'pî tîîpia enen tîîse. Paapa meruntîri winî eereuta'pî, ikaisarî tamî'nawîronkon esa' pe tîwanîpa. ²⁰Inenupa'san wîtî'pî pata kaisarî itekare ekareme'se. Uyepotorîkon Jesusya to' pîika'tî'pî. Meruntî ke to' kupî'pîiya ikupî eserîkan pepîn ku'to'pe to'ya. Mîrîrî era'ma tîuya'nîkon wenai arinîkonya to' maimu kupî'pî innape.